

valors

Any VII
Núm. 68
Febrer
2010
3 euros

valors.org

L'AUTENTICITAT

La feina de treure's capes

El sentit original del Carnestoltes s'ha esfumat perquè molt sovint no fem allò que volem o creiem que hem de fer sinó que precisament ens disfressem en funció de l'opinió dels altres. Hem de fer l'esforç de treure'ns les capes que ens impedeixen mostrar-nos tal com som.

MIQUEL OSSET,
FUNDADOR DE PROTEUS

"Qualsevol pot ser autèntic si fa de la vida un exercici coherent entre teoria i pràctica"

ARTICLES DE: MONTSERRAT ESTEVE,
TICA FONT, JORDI MARTÍNEZ FONT,
IGNASI MORETA, PERE PASCUAL,
JAUME SUBIRANA I MARTA PERA

VALORANT L'ACTUALITAT

CRISTINA MAS,
MESTRE A NICARAGUA
"EL NOSTRE MÈTODE
ES BASA EN EL
RESPECTE"

ESCALA DE VALORS

**'EL PAS PER TEHERAN',
DE FRANCESC GRANÉ**

EL FILÒSOF I PERIODISTA EXPLICA EL SEU
DARRER VIATGE A L'IRAN

**CADA DILLUNS, 22H
'NITS ESTEL
AMB VALORS'
A RADIO ESTEL**

106.6 FM o RADIOESTEL.COM

Ells també parlen de...

valors

www.valors.org

MONOGRÀFIC

Atrevir-se a ser autèntic

SERGIO RUIZ

Anem una mica disfressats, tots plegats, per la vida. Tot i que l'autenticitat és un valor en alça en el camp cultural, polític, estètic... el cert és que en les nostres conductes del dia a dia prima més el què pensaran de nosaltres si fem tal cosa o tal altra que no pas el què nosaltres volem fer o ser. Ens disfressem perquè no ens atrevim a ser qui som o voldríem ser. Davant d'això hi ha però també cada cop més persones que s'hi rebel·len: un d'ells és Miquel Osset, extreballador d'una multinacional que va decidir deixar una feina que no l'omplia i llançar-se a l'aventura de muntar una editorial al voltant de l'ètica, Proteus, la qual va atorgar a principis de desembre la primera edició d'uns premis que porten aquest mateix nom i als quals Valors estava nominada. Osset ha fet un exercici d'autenticitat que explica en aquest número de Valors. Ignasi Moreta, Jaume Subirana, Marta Pera, Jordi Martínez Font, Montserrat Esteve, Tica Font i Pere Pascual són altres de les persones que perfilen en aquest número de febrer com ens ho hauríem de fer per deixar les disfresses pel dia de Carnestoltes i atrevir-nos cada dia a ensenyar-nos tal com som, perquè una societat més autèntica serà sens dubte una societat més humana. Podeu aprofundir en la qüestió recuperant a revistavalors.podcast.es la conversa sobre el tema entre Mar Galceran i Jordi Martínez Font emesa el 5 de febrer al *Nits Estel amb Valors*. Dedicuem aquest número a Xavier Tribó, que justament el mes passat escrivia a la secció de 'Firmes' i del qual a l'hora de tancar aquesta edició ens anuncien la mort després d'onze anys de lluita serena i madura contra un càncer. Ell ha estat per nosaltres un autèntic exemple d'autenticitat. ■

Maria Coll és codirectora de 'Valors'

9 El pas per Teheran

Després d'una apassionant experiència a l'Iran, el col·laborador de Valors Francesc Grané ens explica les interioritats del règim dels aiatol·làs, dels quals destaca alguns aspectes força desconeguts.

29 Barnasants, cançó d'hivern

La col·laboradora musical Maria Salicrú-Maltas ens recomana a la secció de Propostes amb valors el festival que se celebra fins el 28 de març a diversos indrets de la província de Barcelona.

multimèdia

· Recupera les conferències organitzades per Valors de forma íntegra al nou canal Vimeo de Valors, www.vimeo.com/valors. D'aquesta manera, si no has assistit a un acte, pots recuperar totes les intervencions des del teu ordinador.

valors REVISTA MENSUAL DE REFLEXIÓ I DIÀLEG
Pàgina web: <http://www.valors.org>

Número 68. Febrer 2010.

EDITA Associació Cultural Valors **DIRECCIÓ** Maria Coll i Joan Salicrú **CONSELL DE REDACCIÓ** Antoni Codina, Jordi Cussó, Dolors Fernández, Francesc Grané, Xavier Manté, Eulàlia Puigderrajols, Toni Rodon i Marc de San Pedro **L'ALTRA CARA DE LA CIÈNCIA** Joan Basagaña, Gemma Figuera i Núria Radó **COL·LABORADORS** Francesc Amat, Joaquim Amargant, Ramon Bassas, Albert Botta, Maria del Mar Galceran, Francesc Grané, Miguel Guillén, Xavier Manté, Albert Pera, Francesc Ponsa, Eulàlia Puigderrajols, Ramon Salicrú, Maria Salicrú-Maltas, Marc de San Pedro, Rosa Pursals, Ramon Radó, Joan Safont, Josep Maria Solà, Eulàlia Tort, Joaquim Trenchs i Judith Vives **HAN PARTICIPAT EN AQUEST NÚMERO** Montserrat Esteve, Tica Font, Jordi Martínez Font, Ignasi Moreta, Pere Pascual, Marta Pera i Jaume Subirana **DIBUIXOS** Àlex Valls i Javier García **EDICIÓ I CORRECCIÓ** Anna Olm **FOTOGRAFIA** Sergio Ruiz **COMPAGINACIÓ** Joan Salicrú **IMPRESSIÓ** Impremta Prims **COMPTABILITAT** Engràcia Carlos **PUBLICITAT** Carme Itxart **DISTRIBUCIÓ** Raul García **ADREÇA** C/ Portal de Valldeix, 17 08301-Mataró Tel. 620.749.138 FAX 93.798.62.59 **ADREÇA ELECTRÒNICA** redaccio@valors.org **DIPÒSIT LEGAL** B-6206-2004

Publicació adherida

A.P.E.C.
ASSOCIACIÓ
DE PUBLICACIONS
PERIÒDIQUES
EN CATALA

PASSANT REVISTA | Joan Salicrú

La xarxa que ens aguanta

Hi ha una pregunta que m'ha ballat pel cap insistentment els darrers dotze mesos o potser fins i tot des que va començar a fer-se insuportable la crisi econòmica. És la següent: amb un percentatge d'atur que en algunes localitats catalanes s'enlaira fins al vint per cent i un percentatge d'immigració que pot sobrepassar en molts casos aquest registre, com pot ser que no hagi esclatat res, a casa nostra? Déu me'n guard que passi, no en tinc pas cap ganes, però tenint en compte que durant aquesta primera dècada del segle XXI hi ha hagut importants conflictes relacionats amb la immigració en moltes localitats catalanes -sobretot amb la gestió dels espais religiosos- quan la presència d'immigrants era inferior i quan l'economia anava excessivament bé, se'm feia difícil entendre com és possible que no hi hagi hagut cap explosió social en aquestes poblacions on les xifres d'atur i d'immigració sobrepassen la mitjana i formen un còctel explosiu.

Segur que hi ha moltes respostes a aquesta qüestió. La més elemental deu ser que la presència d'immigrants a casa nostra s'ha estabilitzat, per un costat, i per l'altra s'ha normalitzat. Ja no venen més immigrants i ja no se'ns fan tan estranys: a ningú sorprèn veure dones magrebines habillades com a musulmanes i tampoc veure un nen d'origen subsaharià parlant català amb accent gironí. Els mitjans de comunicació, encara que sovint se'ls acusi de tots els mals, prou feina han fet respecte això. Però anant al que volia explicar: tinc la impressió que si per alguna cosa s'aguanta tot això és per la descomunal xarxa d'entitats, col·lectius, ONGs, parròquies i tota mena de centres que posen el seu granet de sorra en aquest sentit. Els serveis públics, també, òbviament, però amb els serveis públics no n'hi ha prou: és gràcies al manteniment d'un entramat social català -ben sostingut per la iniciativa pública i també per la privada, que atén els necessitats vinguin d'on vinguin i tinguin el Déu que tinguin- que s'ha pogut immunitzar i prevenir milers de situacions perilloses. No sabem el deute que tenim amb aquests col·lectius que, a banda d'atenció en el sentit material, s'entreguen amb la seva feina, hi posen el coll, hi deixen el millor de si mateixos, amor i *carinyo*, elements que els serveis públics mai podran oferir. En aquests indrets es canalitzen malestars i es teixeixen complicitats. I aquest és el millor antídote per prevenir situacions com les que s'han donat als barris de la *banlieu* de París històricament, per citar un exemple d'on no hauríem d'arribar.

En menys d'una setmana he estat en dos indrets del país ben dispars com L'Hospitalet de Llobregat i Vic. Al Baix Llobregat he estat amb Felipe Campos i la gent de l'associació Itaca, que acompanya en el procés formatiu als nens i joves del barri des que tenen mesos fins que són homes i dones que ja es poden incorporar al mercat laboral. I a la capital d'Osona m'he passejat amb Fra Lluís Rocaspana per la parròquia del Remei, al barri homònim de Vic, on s'acull als immigrants del barri i també les seves tradicions religioses, cosa força infreqüent. L'esforç que es fa en aquests dos indrets a l'hora d'acollir tan autòctons com immigrants -tots en risc d'exclusió social- és bestial i mereix l'aplaudiment de tots aquells que ens ho mirem -admetem-ho- des de la barrera. Aquí és on es construeix el futur del país i es demostra que més enllà de desencants i corrupteles del moment hi ha una xarxa de gent i entitats disposada a treballar de valent per seguir fent possible el somni que representa viure junts. Són l'autèntica esperança. ■

Joan Salicrú és codirector de 'Valors' / joansalicru.blogspot.com

“És gràcies al manteniment d'un entramat social català que s'ha pogut immunitzar i prevenir milers de situacions perilloses. No sabem el deute que tenim amb aquests col·lectius”

valorant l'actualitat

“Donar classe fa perdre el moment de cada nen per aprendre”

VALORS

Fa set anys vivia a Barcelona fent de professora de secundària. Per què aquest viatge cap a Nicaragua?

Vàries raons, però el desencís dels nois i noies de secundària pels estudis diria que va ser el factor principal. O continuava fent de mestre a la meua escola sense motivació personal (per ser sincers, em sentia una mica amargada) o bé agafava carretera i una manta i coneixia noves experiències. Treballar amb nens que realment necessitaven la meua ajuda em motivava.

I per què Nicaragua?

Ja hi vaig ser fa un temps i me'n vaig adonar que hi havia feina per fer.

Feia temps que hi pensava?

Poder construir una escola amb un format, diguem-ne, diferent, feia temps que ho tenia al cap. Però encara no entenc com vaig acabar marxant.

Valentia?

Necessitat pròpia. No volia seguir sent una persona fosca.

Què es troba a Nicaragua?

El primer any el vaig passar intentant plasmar les meves idees, etèries, en una realitat molt diferent a la nostra. La meua intensió era fer una escola de mestres i una escola.

I els diners?

Això mateix em van dir! No podia anar tant ràpid perquè era necessari un treball previ. Vaig començar amb nou nens i de mica en mica hem anat creixent.

Amb quina canalla treballem?

Bàsicament són dels substrats socials més baixos i prioritzem nens i nenes que neixen de mares adolescents.

Quina realitat us trobeu?

La situació és bastant precària. Són noies que, en general, vénen de famílies desestabilitzades. Acostumen a tenir fills molt joves i les mateixes mares ja van néixer en la mateixa situació. Per

tant, les àvies acostumen a tenir poc més de trenta anys. La figura paterna no existeix. Hi ha abusos, alcoholèmia i d'altres situacions gens agradables ni idònies per poder educar a la criatura.

Com es va rebre el projecte?

Al principi hi havia recels però amb el temps han vist que és un bon projecte. Ara ja ens han demanat que comencem a formar els mestres del Ministeri.

Però tornem al nostre país, per què no t'agrada el mètode pedagògic?

Crec que no motiva. La metodologia que nosaltres desenvolupem es basa en el respecte. Les aules no són per edats, sinó per grups maduratius. Es treballa seguint la investigació i no es dóna cap tema si els nens no el demanen. La clau és que ho acaben aprenent tot perquè estan molt motivats per estudiar.

I els nens i nenes investiguen?

Això és possible fer-ho a qualsevol lloc. Vol molta feina i s'ha d'estar disposat a canviar moltes coses. La figura del mestre tradicional dóna pas a un mestre que no dóna classe. Donar classe et fa perdre el moment idoni de cada nen per aprendre coses.

Quines altres diferències hi ha?

Per exemple, a Catalunya s'ensenya a llegir a partir dels sis o set anys. No s'ensenya a interpretar el que es llegeix ni a escriure el que un vol escriure. El nen o nena no és capaç d'expressar les seves idees per escrit. A Nicaragua ja els ensenya a comprendre des de petits. ■ **E.TORT/T.RODON**
Escolta l'entrevista a revistavalors.podcast.es

PERFIL

Cristina Mas declara sentir-se, avui, molt més satisfeta. Va engegar una escola fa set anys a Nicaragua (a la ciutat d'Estelí) en la qual ha pogut desenvolupar el seu propi model pedagògic. L'any 2009 tenien 100 nens i nenes entre 2 i 12 anys, el 30% dels quals amb alguna discapacitat visible. La majoria són també fills de mares adolescents i en una situació social precària. De mica en mica, Cristina Mas va construir el seu somni: poder educar a persones amb necessitats i, al seu torn, realitzar-se personalment. Si us interessa, podeu contactar-hi a través del correu electrònic a l'adreça mcristinamas@yahoo.com. ■

“La metodologia que duem a terme es basa en el respecte. Les aules no són per edats, sinó per grups maduratius”

EL PERSONATGE | Ramon Radó

Sobreviure a onze dies enterrat

Un terratrèmol de grau set a l'escala de Richter va sacsejar a mitjans de gener Haití i va fer tremolar la resta del món. El sisme, amb epicentre a la capital, Port-au-Prince, va ser un fenomen natural, però al país més pobre de tot Amèrica hi plou sobre mullat: un terratrèmol de la mateixa magnitud, a San Francisco, va matar 63 persones l'octubre de 1989. A Haití, el balanç de morts ja supera els 200.000.

El 12 de gener, Wismond Exantus estava treballant a la botiga de queviures que hi ha a la planta baixa de l'hotel Napoli, al carrer Dessalines de la capital haitiana. A tres quarts i mig de cinc de la tarda, quan tot va començar a trontollar, va amagar-se sota un escriptori mentre l'edifici de quatre plantes es desplomava al seu voltant. Exantus, de 25 anys, va tenir la sort de quedar atrapat entre la runa, amb prou espai per maniobrar lleugerament i tenir accés a aliments i beguda. Durant onze dies, el jove va viure en una cavitat petita i fosca, desconnectat del caos que hi havia a fora. Amb la mà, arribava a agafar aliments que hi havia escampats per terra. Va sobreviure bevent Coca-Cola i menjant patates fregides i dolços. Quan volia adormir-se, feia un glop d'una ampolla de whisky. La foscor va fer-li perdre les nocions del temps i l'espai, de manera que creia que només portava sis dies sepultat. Tenia a sobre el seu telèfon mòbil, però sense bateria, de manera que tot el que podia fer per demanar auxili era cridar i fer soroll perquè se'l sentís des del carrer.

Un grup de saquejadors, habituals els dies següents al terratrèmol, van sentir com d'entre unes runes en sortien sorolls i crits i van avisar un periodista grec. Aquest va transmetre-ho a un equip de rescat del seu país que, al seu torn, van demanar ajuda a un grup de francesos. Aquests per fi van poder establir comunicació amb Wismond i van portar el seu germà perquè pogués parlar amb ell. L'operació de rescat va durar set hores, temps suficient perquè la zona s'omplís de curiosos i de càmeres. Enmig de l'expectació, Wismond Exantus va sortir somrient i donant les gràcies als equips de rescat. No tenia cap os trencat i l'únic problema que presentava era una forta deshidratació, solucionada amb un parell de dies a l'hospital. Casualment, el dia abans de trobar Exantus, el govern d'Haití havia anunciat la fi de la recerca de supervivents en una decisió qüestionada per molts haitians. Feia deu dies del terratrèmol i, després de 132 rescats, les probabilitats de trobar més gent amb vida eren escasses. El rescat del jove caixer, però, va permetre continuar les operacions de recerca durant un temps més. Quatre dies després, van aparèixer amb vida un home de 35 anys i una noia de 16. ■

Ramon Radó és periodista / ramonrado@hotmail.com

“Quan volia adormir-se, feia un glop d'una ampolla de whisky. La foscor va fer-li perdre les nocions del temps i l'espai”

L'ACCIÓ | Eulàlia Tort

Ikea

Darrerament he anat a l'IKEA molts cops. Després del primer contacte, va venir la visita per prendre nota dels models (amb aquests estranys noms suecs), el passadís on agafar la magnífica llibreria i la prestatgeria on hi ha la que serà la futura taula del menjador. A la tercera visita, ja disposada a comprar, i amb una furgoneta esperant-me al pàrquing, vaig trobar un racó a la botiga fins aleshores inexplorat: IKEA Oportunitats. Tots els articles tenen un bon descompte perquè són d'exposició o perquè tenen un petit cop.

Decidida a aprofitar aquests descomptes, vaig tenir la gran sort de què molts dels articles que volia comprar, estaven també a la secció d'oportunitats (i més barats). Parlant amb el depen-

dent, un jove sudamericà, m'explicava que ell vivia a un pis de 35 metres quadrats i que mica en mica, se l'havia anat mo- blant. Li vaig dir que també era el meu cas i que muntar un pis no és gens fàcil amb sous a l'entorn dels mil euros. «Benaürats serien els mil euros», em va dir el noi, de manera que vaig de- duir que el seu sou deuria estar per sota. Explico tot això perquè m'ha sorprès i interpel·lat la gran diligència i cura amb la que aquest noi fa la seva feina per un sou tant baix. De fet, per ajudar-me a carregar els mobles, va plegar una hora tard i després m'ha trucat en dues ocasions per informar-me que els mobles que vull, han arribat a la secció d'oportunitats. Ara ja tinc la Gilbert, la Billy i la Hemnes pel cinquanta per cent.

Aquest noi, sense adonar-se, m'ha parlat del gust per la feina ben feta i del servei. I això es pot fer tant sent un directiu d'una gran empresa com l'últim mono de l'IKEA. ■

Eulàlia Tort és periodista / eulalia.tort@gmail.com

ESCALA DE VALORS | Francesc Grané

El pas per Teheran

"E m sento més segura parlant amb vostès que parlant amb aquells homes d'allà. I més lliure". Diu la professora S.H. Estem en un restaurant soterrani, prop de la Universitat. I el grup d'homes és un grup privilegiat: una representació de l'elit del règim de l'aiatol·là Ali Jamenei. És el primer sopar i ens hem quedat parlant amb les úniques dones que hi ha. Curiosament, les dones són potser el pal de paller de la vida universitària, un sector amb un nivell de formació molt elevat. I això és la primera gran sorpresa: el règim ha deixat una població molt formada. Per això és difícil de preveure cap on anirà la situació actual: és molt difícil aturar tanta gent amb un nivell cultural tant elevat. L'estada a Teheran ha estat motivada per la participació en un seminari de relacions Espanya-Iran, en el marc de la Universitat de Teheran. Dins del Seminari es tocava també la situació religiosa en ambdós països. Per això el règim ha desgranat la segona jornada del seminari. Així doncs, m'equivoco de diagnòstic quan penso que el microbús on pugem la segona jornada ens portarà als Lluïsos. No. Anem al rovell de l'ou del règim, al Centre Islàmic, un complex de palaus i jardins a les afores de la ciutat, amb les muntanyes nevades. "Aquí no hi hem entrat mai, ni hi tornarem a entrar. Si hi entrem és gràcies a vosaltres!" diu S.H., professora. Però la perplexitat ve després de fer la nostra ponència, on la sorpresa ha estat aportar dades sobre la situació religiosa: "Per ells, és impensable tenir ni una dada quan es parla d'aquestes qüestions!" em diu un agregat comercial de l'ambaixada espanyola. Les comunicacions que venen després tenen com a tret principal fer una relectura de la situació d'Al-Andalus, donant per entès que no hi ha bibliografia sobre el tema -bibliografia fiable per a ells, és clar, perquè la que hi ha és enorme-. Res del què està escrit és cert i cal rellegir-ho i reescriure-ho tot. L'etapa de domini musulmà va ser un paradís pacífic i pacificador que es contraposa al genocidi espanyol contra els musulmans. Les ponències puguen de to. El revisionisme és absolut, la voluntat de crear una memòria d'Al-Andalus nova és total, tot i que en cap cas, en aquella sala, no es parla de "reconquerir-la".

- "No saps qui era el que tenies al costat?". No, no ho sabia. He vist que el seu vestit era d'una qualitat fora de sèrie. "És el gendre... el gendre!". "El gendre, de qui?" pregunto jo. "El gendre del líder", em diu l'agregat comercial. "El gendre d'Ali Jamenei".

La visió d'aquest Centre Islàmic difereix de forma absoluta amb el Centre Internacional d'Estudi de les Religions. Dirigit per N.R., el centre és l'expressió de l'islamisme més il·lustrat, amb el sustrat de la cultura persa. Allà el tema de la globalització es confronta amb els paràmetres de uniformització. És aquí on el degà E.C. aborda el tema de la producció d'islamofòbia. Bona part de l'èlit acadèmica està formada a Alemanya, Gran Bretanya o els Estats Units. El degà s'ha format a Londres i la seva anàlisi la fa a partir de les teories d'Stuart Hall. Al vespre, l'equip directiu de l'Enciclopèdia Islàmica ens obre les portes. Els locals són un autèntic laberint, però la documentació és ingent. S'hi pot trobar qualsevol exemplar de llibre o revista que es publiqui sobre l'islam, sobre l'Al-Andalus. En acabar la visita s'ha organitzat un sopar. El "gendre" ens busca. Seiem de costat. Amb ell parlem en francès. És un home culte, amb aspecte de *bon vivant*. El més sorprenent de tot és descobrir el joc de mirades de les persones que ens envolten: servilisme absolut. El país s'organitza a través de relacions molt fosques, d'amistats i llaços familiars desconeguts; no saps de qui pots fiar-te i de qui no. Al voltant d'un centenar de persones observen els moviments que hi ha a la taula.

- "Aquí la gente quiere cambios. La gente joven no quiere estudiar árabe, las chicas no quieren tener que esconderse! Quieren volver al mundo persa, porque todas estas prohibiciones no son nuestras, son imposiciones que no tienen nada que ver con nuestra cultura". Ens ho diu un estudiant de castellà que ha estudiat a la Complutense, enginyer informàtic. "Però, por favor, no digáis nada a nadie!". La síntesis ens l'ofereix S.K., un metge iranià format als Estats Units -cada any passa quatre mesos a una casa que té a Boston-. Iran se n'orgulleix de ser qui ha culturitzat l'Islam. El que es rebutja no és l'islam, sinó el món àrab. "Pels iranians, el món àrab és un món inculte, barroer, brut, un món incompatible amb la cultura. El xiisme és una defensa contra l'islam que no entén la cultura persa. Perquè abans de ser islàmics som perses. La cultura persa és la reivindicació davant de les barbaritats que s'estan dient actualment. La cultura persa era una cultura oberta, que xoca frontalment contra la llei rígida d'una visió de l'islam que no és la nostra, contra la que l'Iran sempre ha lluitat". En el sopar de comiat, al domicili particular d'una professora mexicana, la professora S.H. apareix per primer cop amb els cabells deixats anar, sense cobrir. En un moment donat, fem una fotografia. Ella, amb cara d'espantada, em demana: «Per favor, no pengis cap fotografia d'aquestes a la web de la teva universitat. Perdria la feina!». ■

"No pengis cap fotografia. Perdria la feina!", diu amb els cabells deixats anar"

F. Grané és professor de la URL, l'ISCR Martí Codolar i dirigeix Eulogos Media / fgrane@eulogosmedia.com

LA FRASE | Miguel Guillén

«Vaig prometre que no faria només el que fos popular sinó el que fos necessari»

(Barack Obama, Discurs sobre l'estat de la Unió, Elpais.com, 28-1-2010)

Barack Obama va recordar recentment, en el seu darrer discurs sobre l'estat de la Unió, que quan aspirava a ser president dels Estats Units va prometre que no fer només "el que fos popular sinó el que fos necessari". Ara que ja fa més d'un any que és el president de la primera potència mundial comença a adonar-se que un autèntic líder, per exercir com a tal, ha de saber portar a la pràctica aquelles paraules, però també està veient com és de complicat fer-ho. Que Obama és un home que intenta ser fidel a les seves idees no es pot posar en dubte i que la ideologia impregna tot el seu discurs tampoc. Però ara que té el poder per portar a terme aquestes idees està veient com és de complicat lluitar contra Wall Street, les companyies asseguradores o l'exèrcit.

Manuel Castells deia, a *La Vanguardia* del 30 de gener, que "la dificultat d'Obama, en l'economia com en els altres grans problemes heretats de Bush, és tenir que remar contra la corrent d'interessos enquistats en el conjunt del sistema". Aquest "sistema" del que parla Castells no és només el sistema polític, sinó "el sistema d'institucions i interessos consolidats al llarg de la història per a que tot quedi lligat i ben lligat, arribi qui arribi al poder". I quan sorgeix un líder del no-res, com és el cas d'Obama, es posen en marxa tots els mecanismes que van llimant la seva capacitat d'iniciativa i fer fracassar qualsevol canvi. I tal

"Els polítics han de prendre decisions impopulars i han de fer-ho convençuts que estan prenent la decisió encertada"

i com diu Castells, Obama ha tornat a parlar de baralla i es ficarà en ella. Per tot això va afirmar que preferia ser un bon president amb un sol mandat que no pas un de mediocre amb dos.

Sovint els polítics canvien el seu discurs en virtut de les reaccions dels poders establerts, dels grups de pressió, de la premsa o de la ciutadania, i al nostre país és fàcil trobar exemples de tots els colors. Diu Castells, amb un punt de mala llet, que si els nostres polítics s'apliquessin la norma d'Obama, ens quedaríem sense polítics. Potser té raó, però m'agradaria pensar el contrari: el veritable líder, aquell que vol portar les regnes d'un país, hauria de ser aquell que és capaç de portar a la pràctica les seves idees, fins i tot quan va en contra del sentir popular. I això no vol dir que el polític hagi de considerar-se un il·luminat o no escoltar la societat, sinó que ha de sentir-se amb la força suficient com per intentar convèncer la seva ciutadania que aquella idea s'ha de portar a terme perquè és el millor pel país. De vegades, els polítics han de prendre decisions impopulars, i han de fer-ho amb el convenciment que estan prenent la decisió encertada. Després es poden equivocar, però en el moment de decidir no han de contemplar aquesta possibilitat. Si, en veure que la societat se'ls tira a sobre o el sistema posa el crit al cel fan marxa enrere en les seves decisions demostraran una feblesa que cap ciutadà considerarà positiva.

Podrem estar d'acord o no amb les decisions d'Obama, les mesures que està prenent (o intentant-ho) des de que és president, però el que ningú no podrà negar és que estem davant d'un líder amb majúscules, un polític que no s'arronsa davant de les actituds contràries del sistema. El dia que els polítics com Obama siguin majoria (també al nostre país), segurament tot anirà molt millor. Almenys això esperem. ■

Miguel Guillén és polítòleg
miguelguillenburguillos@hotmail.com

valors cada mes el pots trobar a...

A Mataró:

- Centre de Solidaritat La Peixateria.
- Llibreria Márquez (C/Argentona).
- Llibreria Márquez (Muralla Sant Llorenç).
- Llibreria Robafaves. (C/ Nou)

· Llibreria Mas (Pl. Cuba).

- Llibreria de l'Hospital de Mataró.
- Esglésies de Sant Josep, Sant Pau, Sagrada Família, Montserrat, Esperança i Maria Auxiliadora.

A la resta del Maresme:

- Església de Premià de Mar, Vilassar de Mar, Llaveneres i Caldes d'Estrac.

A Barcelona:

- Llibreria Claret (C/Roger de Llúria).
- Parròquia Sant Ramon Nonat.

LA PORTA OBERTA | Maria del Mar Galceran

Vivim desperts o adormits?

Era el més de juliol, amb una calor sufocant. Una noia d'uns trenta anys es va acostar al cap d'estació de la parada de metro de Catalunya de Barcelona, línia verda, i li va dir: "Disculpi, allà fora, a les escales mecàniques hi ha un home gran estès a terra amb la cama sagnant, crec que ha caigut de les escales. Adéu!". I va seguir el seu camí. En arribar a l'indret, en la famosa rodona del cèntric metro de Plaça Catalunya, el cap d'estació no donava crèdit al que veia: rius de gent baixaven per les escales i passaven immunes, sense parar la més mínima atenció, pel costat d'un avi malferit que jeia a terra gemegant i la cama plena de sang. Ningú, absolutament ningú, va tenir l'ocurrència d'atansar-se per atendre'l. Pot semblar mentida, però és ben cert.

En quina mena de món vivim que ni tan sols som capaços d'aturar-nos a ajudar a una persona malferida? Vivim desperts o adormits?

Rellegia aquests dies els següents versos del poeta Josep Palau i Fabre que m'han fet recordar la situació descrita a l'inici: "Quan, Senyor, estic despert, i quan sóc adormit? ¿Quan estic més despert i quan més adormit? ¿No serà tot un son i, despert i adormit, somni la vida? ¿Despertaré algun dia d'aquest doble son i viuré, lluny d'aquí, la veritable vida, on la vetlla i el son siguin una mentida?".

Quines preguntes tant punyents i alhora tant decisives. No serà que la vida que portem és una farsa? Una fugida constant d'allò que ens fa veritablement persones perquè, al capdavant, ens resulta massa costós, massa sacrificat, massa *friki*... o no sé quantes excuses més que ens acabem inventant? No serà que vivim més adormits que desperts? O atordits i cecs davant les necessitats dels altres, autocentrats en el propi Jo, única icona de la pròpia vida?

Com pot ser que ens sorprengui que algú ens vingui a retornar el mòbil que ens havíem deixat sobre el taulell del bar o s'aturin a ajudar-nos a canviar la roda punxada del cotxe, o que trobem en el mateix una nota de la persona que ens l'ha ratllat per tal de poder fer el *parte*, o senzillament ens donin la targeta de metro que ens ha caigut a terra sense adonar-nos-en, per posar uns exemples, quan haurien de ser els gestos més naturals i espontanis pel fet de reconèixer a l'altre com un igual? Que no anem tot sovint d'abanderats defensant la "igualtat" i la dignitat humana? En quina hipocresia vivim?

Com pot ser que entri al metro una persona gran amb evidents dificultats de mobilitat i ningú es digni a deixar-lo seure? O que una dona intenti pujar a l'autobús amb el cotxet del seu nadó i no solament no se l'ajudi sinó que a sobre la gent rondini o la critiqui? O que gairebé hagi de demanar perdó per sortir del vagó de tren abans que la gent se't tiri a sobre?

Sí, també és veritat que la bondat i la veritat existeixen, malgrat restin amagades o costi de veure-les però no estaria de més que molts sortíssim de la nostra letargia, ceguesa o narcisisme i recordéssim allò tan essencial que alhora ens configura com a humans de «el que no desitgis per a tu no ho desitgis per als altres» o «estima als altres com a tu mateix».

Perquè la vida autèntica no és la que vivim embolcallada amb falses necessitats creades que ens allunyen d'allò al que hem estat cridats a ser sinó la que despullada i lliure de tot es capaç d'adonar-se i reconèixer allò d'essencial que a tots ens agermana: la nostra humanitat i dignitat.

Despertarem doncs d'aquest son, i acollirem la vida, on el nostre jo no sigui una mentida? ■

"No serà que la vida que portem és una farsa? Una fugida constant del que ens fa persones?"

CONTRAVALORS | Xavier Manté

Copenhague

Moltes vegades quan parlem els temes d'ecologia i medi ambient solem dir: «cal cuidar el planeta». Penso que no parlem amb propietat i hauríem de dir que cal cuidar-nos dels humans presents i futurs. Al planeta rai; no hi ha cap por de què li passi res per més bestieses que li fem. Fa milers de milions d'anys que existeix i n'ha passat de verdes i madures, d'èpoques de foc i d'èpoques de glaciacions, de temps volcànic i moviments tectònics i inundacions, i mira, el planeta tan tranquil va fent segles sense que cap savi li vegi ni perill de mort ni de malaltia pels propers mil·lennis. Que Montserrat abans era un fons marí i ara són unes muntanyes de conglomerats; que abans un esquiol podia anar saltant d'arbre en arbre des dels Pirineus fins a Gibraltar sense necessitat de tocar el terra; que abans hi havia *diplodocus* i ara no... a la Terra això no l'ha afectat gens. Ha anat canviant i el conjunt d'éssers que l'han habitat s'han hagut d'adaptar al seu ritme i a les seves lleis i els que no ho han pogut fer, han desaparegut tant si s'ha tractat de muntanyes com de rius, vegetació o animals.

Fins ara cap dels canvis operats a la Terra no havia estat provocat per l'home, però des de fa 150 anys ara estem

agredint la Terra consumint béns no renovables i creant un gran hivernacle atmosfèric i així, la Terra segurament no ens podrà acollir durant uns quants segles més. D'aquest perill tractava a la Cimera de Copenhague.

Ja no es tractava de discutir si l'efecte hivernacle era veritat o no. Amb això tots els savis ja hi estaven d'acord. També tothom estava d'acord amb dues coses més: que per continuar vivint bé les temperatures promig de tota la Terra no poden pujar més de dos graus i que la causa d'aquest augment era l'acció de l'home amb la seva producció creixent de béns de consum. S'anava a Copenhague amb totes aquestes coses sabudes i del que es tractava era discutir: d'ara en endavant què cal fer, com fer-ho, qui ho ha de fer i qui ho ha de pagar. I aquí no hi ha hagut cap acord i tothom ha escorregut el *bulto*.

L'Evo Morales ho va dir clar: si volem salvar la vida humana futura hem de parar el Canvi Climàtic i no hi ha cap altra solució que acabar amb el consum immoderat i el sistema capitalista que sempre el promourà. Les generacions futures no ens perdonaran la irresponsabilitat de no haver fet a temps un canvi radical de model. ■

Xavier Manté és enginyer / x.mante@telefonica.net

FORA D'ÒRBITA | Francesc Amat

Lideratge polític: més que escoltar

Per exercir la responsabilitat política no n'hi ha prou amb escoltar el que diuen els ciutadans i atendre les seves demandes. A més a més cal desenvolupar un projecte polític amb cara i ulls i a llarg termini. O dit amb altres paraules, en una democràcia representativa un bon polític ha de saber escoltar però també ha de saber liderar. De fet, una de les teories de la democràcia més destacada subratlla el concepte d'agència. D'acord amb aquesta visió la ciutadania constitueix el "principal", l'actor polític del qual deriva la legitimitat, però aquest "principal" delega part de la seva responsabilitat als "agents", que són els polítics. Així doncs, els polítics són aquells a qui la ciutadania cedeix una sèrie de funcions per a governar les societats. Els polítics assumeixen doncs responsabilitats de primer ordre però no a qualsevol preu: els electors mantenen sempre la capacitat de retirar el poder polític dels agents si no estan satisfets amb la seva actuació. Aquesta teoria té dos elements d'interès. El primer és el paper fonamental de la ciutadania, no només com a font de legitimitat, sinó també a l'hora de valorar l'actuació dels agents. Però el segon element interessant és el paper dels agents: la ciutadania delega responsabilitats en ells. De

manera que no són simplement miralls de les preferències dels ciutadans, sinó que són alguna cosa més: són també els dipositaris d'un mandat representatiu que han d'assumir i si no ho fan seran castigats. El que això implica és que els polítics poden ser els protagonistes d'una acció de govern ambiciosa que després serà avaluada. I un dels problemes actuals és que bona part de la classe política sembla haver oblidat aquesta lliçó. D'una generació de polítics forts com Felipe González o Jordi Pujol hem passat a la generació de polítics febles. Els polítics febles desenvolupen el seu dia a dia guiats per objectius a curt termini, al dictat de l'agenda dels mitjans, sempre pendents de càlculs electoralistes i, això sí, sempre disposats a dir que escolten tantíssim a les persones. Els polítics forts, en canvi, són els qui assumeixen sense por el mandat representatiu, són valents en l'acció de govern, ignoren els cants de sirena dels mitjans i tenen al cap objectius a llarg termini. I si cal els polítics forts no dubten en assumir avui el conflicte amb subgrups per, al contrari, ser avaluats positivament demà per una majoria. Si hi pensen trobaran multitud d'exemples. ■

Francesc Amat és economista i investigador
famat@mail.march.es / cescamat.blogspot.com

La idolatria dels diners

Els diners són un gran mitjà de canvi, quelcom fonamental per al desenvolupament dels sistemes econòmics. Si no existís un mitjà d'intercanvi com el diner, que la gent estigués disposada a acceptar, estaríem limitats encara a les situacions de permuta, amb tots els límits i els inconvenients que comporten aquestes transaccions. Així doncs, hem d'entendre que el diner és un dels grans invents de la història, una important eina que ha possibilitat gran quantitat de coses bones per a la humanitat.

Algunes persones, referint-se als diners, parlen del "vil metall" o fins i tot creuen que els diners són causa de totes les desgràcies del nostre temps. Cal rescatar el diner d'una concepció errònia, ja que no és quelcom intrínsecament dolent o pervers. Hem de restituir el paper del diner, fugir de visions maniqueïstes i descobrir la seva aportació positiva a la història de la humanitat. Hem d'arribar a comprendre que els diners són una gran eina per el bon funcionament econòmic i social. Però els diners no deixen de ser una abstracció, una mena d'apunt comptable que ens diu que podem disposar de molts béns, sense disposar-ne de cap en concret. És cert que quan els gastem obtenim coses concretes a canvi, però mentre els guardem, només tenim una anotació numèrica en un compte corrent bancari, o una quantitat de papers i monedes, que són promeses de pagament i que actualment no poden reconvertir-se en or com passava en altres èpoques. Això expressa la qualitat del diner com a símbol de valor, un equivalent abstracte en si mateix. Podríem dir, doncs, que els diners gaudeixen de tots els límits i de totes les virtuts de les abstraccions.

El diner és una abstracció, i per això el podem idolatrar. Sovint el convertim en una mena de Déu a qui adorar. En lloc d'utilitzar-lo com el que és, un mitjà d'intercanvi, el convertim en un fi en si mateix i sentim que no podem viure sense ell, de tal manera que podem arribar a ser-ne esclaus. I és justament aquesta relació de subordinació, de submissió als diners, el que va fent que deixin de ser un mitjà facilitador de la circulació de mercaderies per a assolir una nova funció: el diner com a diner. Quan els diners es transformen en un fi en si mateix, el que la gent vol és acumular-ne la major quantitat possible. És un desig de posseir a partir del valor que la persona els dona. Això és el que porta la gent a creure que ser ric és tenir molts diners.

Aquesta consideració fa que moltes persones visquin una relació malaltissa amb els diners. De tots són conegudes les persones avars, que acumulen grans quantitats de diners pensant que no en tenen mai prou. Acumulen per acumular, perquè se senten insegurs i la por de no tenir els fa infeliços, a ells i a les persones que els envolten. També hi ha moltes inseguretats de tipus òntic i psíquic que s'intenten resoldre recolzant-se en el bastó dels diners. Hi ha persones que viuen convençudes que això els aportarà el prestigi i la seguretat que no acaben de trobar mitjançant la seva vàlua personal. Qui no sap sostenir-se en la realitat de la pròpia existència, buscarà els diners, perquè creurà que aquests li donaran la suposada felicitat que no acaba de trobar. També cal tenir en compte que l'obsessió pels diners no és solament una qüestió individual, una malaltia de persones avars i egoïstes, sinó un valor que tots acceptem, promovem i, fins i tot reproduïm en la mesura que formem part de societats que es fonamenten en "tenir", i més concretament, en l'afany de l'acumulació, en el somni d'arribar algun dia a ser rics, perquè tal com sentència el proverbi popular: "Els diners no fan la felicitat... la compren feta".

Jesús deia: "No podeu servir a Déu i als diners". Els diners són un bona eina per construir el nostre món, però si els convertim en el nostre Déu, haurem caigut en una de les temptacions més subtils i perilloses, convertir els homes en esclaus dels diners. El dissabte s'ha fet per l'home i no l'home pel dissabte. Els diners estan fets per l'home i no l'home pels diners. Creure que els diners són els que mouen el món, els que poden canviar les coses, la causa de la felicitat, i que per tant si vull transformar el món abans he de tenir diners, és haver posat la nostre confiança en un ídol fals. Sacrifiquem la vida per tenir diners. Cal fer una crida per adonar-nos que el món, malgrat no ho sembli, es continua movent i sostenint per l'amor de la gent. Si no som capaços de col·locar l'Amor en el lloc que ocupa el diner a l'escala de prioritats, remem en la direcció errònia. Cal deixar d'idolatrar el diner, no és el Messies que ens alliberarà de res; només un bon instrument per fer un món millor. ■

"El món, malgrat no ho sembli, es continua movent i sostenint per l'amor de la gent"

MONOGRÀFIC

L'AUTENTICITAT

La feina de treu

L'arribada del Carnestoltes ens recorda com aquesta festa, antigament permetia disfressar-se d'allò que no s'és a la vida real, ni que fos per un dia. Ara el sentit de la festa ha quedat molt difós perquè qualsevol dia de l'any, una mica o molt, anem vestits d'allò que no som. L'hipocresia social ens ven i no ens mostrem tal com som. L'autenticitat és un valor a recuperar si volem esdevenir persones profundes i madures.

ire's capes

Autèntics

Ignasi Moreta

Ignasi Moreta (Barcelona, 1980) és doctor en Humanitats per la Universitat Pompeu Fabra i professor associat del Departament d'Humanitats de la mateixa universitat. Va dedicar la seva tesi doctoral al pensament religiós de Joan Maragall. És el director literari de Fragmenta Editorial, editorial que va crear el 2007 juntament amb Inès Castel-Branco.

“L'autenticitat es contraposa a la falsedat, però també a la perfecció. La perfecció és fruit del càlcul, i els éssers autèntics no calculen les conseqüències dels seus actes”

Vivim en un món de plàstic. De cartró pedra. Virtual. Irreal. Fals. Un món en què anomenem amics als saludats -o ni això- a qui obrim les portes del Facebook. Un món en què dels lideratges en fem teoria, potser perquè en la pràctica no trobem líders de debò i els hem de fabricar. Un món de somriures d'anunci de dentífric, de polítics de laboratori, de productes de màrqueting, de llibres escrits per "negres". Un món on tot ens sembla construït: pensat i repensat per assessors, per tècnics, per gabinets de premsa. On tot obeeix a una estratègia: ens volen vendre alguna cosa i dissenyen una estratègia de comunicació per aconseguir-ho *"sin que se note el cuidado"*.

I per això valorem l'autenticitat. Perquè sabem que surt de dins. De l'interior. De la guspira interna que ens singularitza a cadascú de nosaltres. Perquè el que és autèntic no és un mer mitjà per a una finalitat més o menys manifesta o amagada. És autèntic el que val per si mateix, no el que podem desemascarar com a mera estratègia al servei d'un objectiu inconfessable. La persona autèntica diu el que diu i fa el que fa perquè creu en el que diu i en el que fa. Perquè allò neix de dins. El que fem i diem és autèntic quan és real, no mera aparença.

La persona autèntica és transparent i espontània. Sabem que no ens amaga res: que no és mera façana que dissimula sinistres intencions, sinó que hi ha una connexió directa entre l'interior i l'exterior, entre el que és i el que se'ns mostra, entre l'invisible i el visible. El que veiem en un ésser autèntic és signe del seu interior. Si s'enfada no és que hagi considerat que li convé mostrar-se enfadat, sinó que senzillament s'ha enfadat i no ho pot ocultar: és un malestar autèntic, no fruit d'un càlcul. Si somriu és perquè el somriure ha aparegut espontàniament en el seu rostre, no perquè les convencions socials o les circumstàncies l'hagin dut a forçar el moviment natural dels múscles facials.

L'autenticitat es contraposa a la falsedat, però també a la perfecció. La perfecció és fruit del càlcul, i els éssers autèntics no sempre calculen les conseqüències dels seus actes. La persona autèntica no pot dissimular que té sang a les venes: que de vegades s'emprenya, de vegades dóna un cop de puny a la taula, o se sent decebut, o trist, o contrariat... Potser no li "interessa" mostrar aquestes emocions, potser no en traurà cap profit: però són les seves emocions, i amb elles es presenta davant el món. Prefereixo els autèntics als perfectes: els perfectes saben que cal controlar les passions, que cal mesurar les paraules, que ens hem de posar límits, que hem de "saber estar". Els perfectes arriben sempre puntuals a les reunions, ben pentinats, de bon humor, i el que diuen és tothora correcte, és el que han de dir, no hi ha sorpreses, no ens fallaran mai... Els autèntics són diferents: potser un dia arriben una mica despentinats, i no sempre el que diuen respon a criteris de correcció o oportunitat. Els autèntics són perillosíssims: sovint, una bomba de rellogeria. Però són genis, perquè tot el que construeixen ho han tret de si mateixos. ■

EDITORIAL

Atrevir-se a ser un mateix

Just abans de l'arribada de la festa del Carnestoltes plantejem un número sobre l'autenticitat, sobre la necessitat de què entre allò que pensem que volem fer a la vida i el que acabem fent cada cop hi hagi un espai més petit. En tot cas per atrevir-nos a ser autèntics, que vol dir coherents amb nosaltres mateixos, i per tant no anar a remolc del «què diran» sinó deixar-se guiar per allò que nosaltres volem fer o el que creiem que hem de fer, que no és sempre exactament el mateix. Potser determinats consensos socials ens porten finalment a no ensenyar-nos del tot com som realment i potser fins i tot és bo que això sigui, perquè llavors aquest ensenyar-se de forma massa explícita pot vorejar el ridícul. Però entre això i l'actual tendència a disfressar-se de diferents papers -sovint alhora cada dia de l'any... hi ha un abisme que si volem ser una societat madura i profunda hem de recuperar. Hi ha un espai central, conscient, cap al qual tots hauríem de fer l'esforç de transitar que consisteix en pensar qui som i intentar viure-ho amb claredat, sense pors, davant dels altres. L'autenticitat, lligada a altres valors com la sinceritat i la coherència, és un valor d'aquells que si que falten a la nostra societat, sens dubte. De persones autèntiques tots en coneixem, però no es tracta d'intentar-nos-hi assemblar sinó d'esdevenir més autèntics, almenys una mica més, nosaltres mateixos. ■

[Hauríem de fer l'esforç de preguntar-nos qui som i intentar viure-ho amb claredat, sense pors, davant dels altres]

L'ORIGEN DELS MOTS | ANNA OLM

L'autenticitat de l'existència humana

L'adjectiu autèntic sorgeix al segle XIII amb idèntic significat que el llatí *authenticus*, -a, -um; aquest provenia del grec *authentikós* "que té autoritat", derivat de *authéntes* "que obra per si mateix, amo absolut".

En documents dels segles XIV i XV autèntic expressa "una certesa ben fundada, garantida pels seus caràcters, per les circumstàncies que hi concorren, per un acte oficial, per una formalitat legal"; significa "digne de fe; no fals ni falsificat". L'expressió anar autèntic vol dir "anar vestit amb molta magnificència". En termes musicals, una nota autèntica "té una relació immediata amb la tònica"; en cant gregorià i bizantí, el mode autèntic comença el seu àmbit o escala amb la nota tònica o final (per oposició a mode plagal).

Usat com a substantiu, un autèntic és un "document

atorgat per la persona que hi és expressada i en la data consignada o bé còpia autèntica d'un document original" i una autèntica de relíquies és la "tira o full de pergami o de paper on consta la identitat veritable o suposada de les relíquies". També data del segle XIII el verb transitiu autenticar. Posteriorment es van formar autenticar -es conjuga igual i és sinònim- i altres derivats com autenticació, autenticació, autenticable. L'adverbi autènticament apareix en documents del segle XVI. Finalment, el 1803 es defineix autenticitat "qualitat d'autèntic"; alguns filòsofs apliquen aquest terme a l'existència humana per a designar el "caràcter de l'home quan esdevé allò que és veritablement i radicalment". ■

Anna Olm és professora

"Qualsevol pot ser autèntic si exercici coherent entre teo

L'artífex de l'editorial d'ètica Proteus i dels guardons que s'han atorgat aquest passat desembre per primera vegada sota el mateix nom és Miquel Osset, un enginyer químic que treballava en una empresa multinacional fins que fa un any i mig va decidir deixar la feina i muntar-se pel seu propi compte fent el que creia que havia de fer. És, en aquest sentit, un testimoni d'autenticitat.

PER J. SALICRÚ

Què entén vostè per autenticitat? En quin nivell estaria dins la seva escala de valors?

Autenticitat al meu entendre és un exercici de coherència íntim: un és "autèntic" quan fa allò que vol fer, quan diu allò que pensa, etc....

Té un sentit de transparència, de previsibilitat i, per tant, és generadora de confiança envers els altres. Dins la meva escala de valors té una posició "aspiracional"; és a dir, ha de ser el resultat de conductes que tinguin l'autenticitat com a conseqüència.

Amb quins altres valors relacionaria l'autenticitat?

Amb la sinceritat, l'autoestima i la llibertat.

Creu que falten persones autèntiques a la nostra societat? O precisament el que passa és que els autèntics no venen?

L'autenticitat exigeix un esforç de sinceritat amb un mateix. Per a ser autèntic cal que es doni una condició difícil d'assolir: arribar a conèixer-se un mateix. Un no pot aspirar a ser coherent amb un mateix si no té primer un coneixement veritable d'un mateix i això és difícil d'aconseguir doncs és més fàcil

i còmode deixar-se arrossegar per les opinions prefabricades, per les modes o per les opinions d'altres. Arribar a conèixer-se un mateix proporciona un grau de llibertat a través d'un esforç que no tothom està disposat a exercir. Preferim creure en la llibertat "material", la que ens dóna opcions de compra, però que res té a veure amb la veritable llibertat. Falten persones autèntiques perquè és un esforç arribar a ser realment lliures.

Qui li semblen personatges autèntics del nostre món? Quins exemples posaria?

No cal anar a buscar líders polítics o religiosos. Qualsevol de nosaltres, un veí o un conegut, pot ser autèntic si sap fer de la seva vida un exercici coherent entre teoria i pràctica. Un amic proper del qual podem confiar-nos pot ser una referència d'autenticitat més valuosa per a nosaltres que qualsevol líder polític o social.

En general creu que anem tots una mica disfressats, constantment, per la vida?

Totalment: voluntària o involuntàriament. Som portadors de missatges d'altres, que creiem nostres però que han estat prefabricats sense tenir-nos en compte. Cal descobrir-se un mateix i assolir llavors el control de la pròpia vida.

Vostè també és un exemple d'autenticitat: va decidir mostrar-se autènticament com és, deixar la feina que tenia i dedicar-se a allò que el fa sentir bé...

Vaig intentar fer un exercici de coherència que m'exigia la meva consciència. Sentia cada cop més que portava a terme instruccions que no podia fer meves, que xocaven frontalment amb el que jo pensava íntimament que calia fer. I va arribar a un punt que aquesta contradicció em resultava excessivament

"L'autenticitat exigeix un esforç de sinceritat amb un mateix. Per a ser autèntic cal que es doni una condició difícil d'assolir: arribar a conèixer-se un mateix"

fa de la vida un ria i pràctica”

forta, així que vaig decidir trencar-la, abandonar i engegar quelcom més coherent amb la meva forma d'entendre la vida.

Quina importància té la idea de ser autèntics en una editorial com Proteus?

Proteus vol difondre l'ètica, és a dir, difondre criteris i formes d'arribar a ser feliços col·lectivament. Això és sempre el resultat d'una síntesi entre drets i deures, però sigui quina sigui aquesta síntesi (i ha prou autors al llarg de la Història que han formulat com ha de ser aquesta síntesi entre drets i deures) ha d'estar basada sempre en la sinceritat d'uns envers els altres. No podem aspirar a ser una societat sana si els seus membres no som sincers entre nosaltres. No podem construir res tots plegats si no hi ha confiança. És una condició *sine qua non*.

L'autenticitat, el ser i fer el que un vol, es pot pagar cara... és una opció radical, en el sentit d'anar a les arrels, però es pot prendre molt de mal, també, no?

És un risc. Sempre és més còmode seguir el corrent majoritari i deixar-se emportar. Escoltar la veu interior i actuar en conseqüència pot ser un exercici pertorbador i pot ser que ens faci veure coses que no ens agrada veure. I els projectes personals no sempre surten bé. Hi ha, però, una sensació molt desagradable que jo he volgut eliminar en el meu cas: quedar-se amb el dubte. No saber és sempre pitjor que saber, sigui el que sigui el que cal saber.

També hi ha qui es presenta com autèntic quan precisament el que és és una còpia d'una altra persona...

Per això rebutjo donar exemples famosos d'autenticitat. Hi ha tantes formes d'autenticitat com persones. Cadascú té la seva. Cadascú pot construir la seva. Seguir un model famós d'autenticitat pot no ser autèntic. ■

+ valors

Mira el vídeo de l'entrega dels premis Proteus a www.youtube.com/watch?v=RjTspSF-Jsc

'Valors', nominada a la primera edició dels Premis Proteus

Imatge de l'entrega de la primera edició dels Premis Proteus d'Ètica, celebrada el 10 de desembre al Museu Marítim de Barcelona.

Un bon dia, el correu electrònic de *Valors* va rebre una notícia sorprenent: l'associació cultural *Valors* editora de la revista estava nominada a la I edició dels premis Proteus d'Ètica, instituïts per l'editorial que porta el mateix nom, en la categoria de projecte pedagògic. L'entrega dels premis es feia efectiva el passat 10 de desembre en una cerimònia profunda i llúida com no podia ser d'una altra manera. Finalment, els guanyadors dels primers Proteus van ser com a personalitat de l'any i a títol pòstum Vicenç Ferrer, com a entitat d'Economia social Coop57, com a projecte pedagògic l'Escola Cintra i com a mitjà de comunicació o peça periodística la sèrie de reportatges *Testigos del Horror*, editats per *El País Semanal*. La veritat és que, davant aquests oponents, els representants de l'associació que vam assistir a la gala vam quedar més que afalagats per haver estat seleccionats en el marc d'aquest guardons. I sobretot perquè una iniciativa modesta com la que vam iniciar ara farà set anys a Mataró buscant aquells valors que ens poden unir a una majoria de ciutadans que volem viure la vida amb sentit ha arribat a ser considerada en alguns àmbits intel·lectuals de la gran ciutat, que sempre es mostra tan ufana amb tot allò que no neix sota la seva protecció o de les poblacions limítrofes. J.S. ■

L'autenticitat en els mitjans de comunicació

Montserrat Esteve

La televisió i la premsa ens han mostrat imatges brutals de la devastació d'Haití. Recordo una foto que ocupava la portada d'un diari i que em va impactar per la falta de sensibilitat amb les víctimes vives i mortes del terratrèmol. El fotoperiodista va fixar l'objectiu de la seva càmera en una muntanya de cadàvers abatuts per la fúria de la terra. No tenien noms, la catàstrofe els havia convertit en "els anònims" de la tragèdia. L'escena em va deixar muda. El periodista segur que va fer un *futimé* de fotografies, però el cap d'internacional va escollir la que considerava més espectacular. No és morbo ni ignorància. Potser només sigui un exercici de prepotència per ensenyar en primer pla l'última instantània dels que seran enterrats en fosses comunes.

Tot plegat convida al silenci i a la reflexió. El periodisme que informa, contextualitza i denuncia ha de cercar la autenticitat en els valors humans, en l'exercici d'una llibertat respectuosa, que no agredeixi a les víctimes, en la cultura de la pau i la no violència i en els drets humans. El tractament de la informació a l'hora d'abordar esdeveniments amarats de dol exigeix respectar la dignitat de les víctimes. Fins i tot cal atorgar als morts el dret a la intimitat.

L'autenticitat a l'hora d'informar ha d'estar en línia directa amb el què som, com ho està el tronc d'un arbre a les branques o la saba a les arrels. Tot està connectat, encara que desgràcies com la d'Haití ens descol·loquin i treballar en un context tan dur fa difícil repensar la feina. Ara bé, per qualsevol periodista -aquí o a l'altra punta del món- l'anàlisi és vital. Saber qui som, perquè escollim una imatge en comptes d'una altra, tirar endavant o recular, enforteix l'aprenentatge constructiu i la intel·ligència emocional. Tractar una informació amb rigor, professionalitat, dignitat, amb els mateixos criteris que ens agradaria que ens tractessin a nosaltres si fossim les víctimes, és expressar amb senzillesa el valor de l'autenticitat.

Malgrat tot, reconec l'esforç i la professionalitat de molts professionals de la informació compromesos amb mostrar al món que Haití, un país amb crosses, necessita l'ajuda internacional coordinada i continuada per caminar. Gràcies a aquests professionals valents i arriscats sabem que és urgent identificar, registrar, protegir i buscar les famílies dels milers de menors no acompanyats. Crear camps de refugiats en condicions dignes, atendre els ferits, ajudar les dones embarassades, en un país que té una elevada taxa de mortalitat materno-infantil. Posar en marxa escoles, hospitals i dispensaris i també fotografiar l'esperança dels haitians que somien un futur digne. ■

“L'autenticitat a l'hora d'informar ha d'estar en línia directa amb el què som”

El nen-vaca i els pares-pares

Jaume Subirana

La jove mare avança somrient per la vorera tota cofoia amb les mans als agafadors del cotxet. Hi duu lligada, disfressada de vaca, una criatura de pocs mesos que estira els braços oberts com si volgués escapar-se, amb cara d'haver plorat a base de bé i d'estar a punt de tornar a fer-ho. El jove pare que els acompanya, vestit de carrer com la mare, també somriu, i va mirant-se alternativament ara la criatura-vaca captiva ara els vianants que vénen en direcció contrària, a veure quina cara hi posem. Sí, som a Carnestoltes. Visca la transgressió. Pocs festes més se m'acuden amb aquest regust a hores d'ara tan artificial i trist. No sé per què, les festes per excel·lència contra-les-que-toca-estar són les festes nadalenques: queda bé dir que el Nadal fa mandra, que és hipòcrita, que fugiries. Fins i tot trobareu, gratant, qui us malparli del Cap d'Any. Però del Carnestoltes? No! Si és tan divertit, i tan deixat anar, i tan oportunament laic (ja sabem que per molts és una manera de dir antireligiós en més fi). Que per divertir-se laicament i per suposadament deixar-se calgui una data i una disfressa ja avisa, em sembla, que molt bé molt bé no devem anar. I la prova definitiva és que als darrers anys les disfresses i el Carnestoltes han anat quedant més i més restringits a les criatures i a l'àmbit escolar. I això és com els hàbits alimentaris, l'educació sexual o la promoció de la lectura: malament rai, el dia que acaben convertits en activitat escolar obligatòria.

Els nens juguen contínuament a ser altres. Nosaltres també, tot i que a mesura que anem fent anys jugar ens costa bastant més (molt més si ens adonem que ho estem fent, o si veiem que els altres al voltant se n'adonen). Els nens juguen contínuament a ser altres i la veritat és que no els calen disfresses. Ni que els obliguem a posar-se a jugar un dia determinat, a una hora determinada, amb una roba determinada lligats camí de l'escola no fos cas que de cop els vingués un atac d'imaginació i imbuïts d'aquell altre que juguen a ser assaltessin una botiga com si fos l'illa del tresor, es possessin a jugar a futbol enmig del carrer com si els cotxes en marxa fossin els

CEIP VALL D'ARO DE PLATJA D'ARO

de l'equip contrari i els vianants el públic, o preferissin aturar-se a pastar llargament, mansament, la gespa del petit parc de la cantonada, competint pels dos pams de verd mig sec amb el gos-gos, l'avi-avi i el colom-colom. Els nens saben jugar a ser altres i suposo que una de les gràcies del Carnestoltes deurà ser recuperar per unes hores i de forma més o menys poc enraonada, sincera, aquesta capacitat infantil per a la il·lusió. Però llavors ve quan la desplaçem convertida en deure als nostres fills, i a sobre els fem moltes, moltes fotos, això sí. El problema no és disfressar un nen de vaca. El problema és no disfressar-nos nosaltres amb ell. Com deia aquell, o juguem tots o partim la baralla. I a veure qui és el guapo que pot trencar un joc de cartes. Ni vestit de crupier. ■

Jaume Subirana és escriptor
www.jaumesubirana.com

“Els nens juguen contínuament a ser altres.
Nosaltres també, tot i que a mesura que
anem fent anys jugar ens costa bastant més”

Autenticitat i traïdoria en les traduccions

Marta Pera Cucurell

El traductor literari és un personatge invisible que viu en terra de ningú, entre dos móns. O, més aviat, amb un peu aquí i un peu allà. I a més, és traïdor per definició: *traduttore, traditore*. La seva feina és aconseguir que els lectors llegeixin el text d'un autor que escriu en una llengua que ells no poden llegir -si la poden llegir faran més bé d'anar a l'original- i que la lectura se'ls faci tan normal com si l'autor -suec, armeni o japonès- hagués escrit el llibre en la llengua del lector, en el nostre cas, en català. I que aquest lector català pugui tenir les mateixes reaccions davant del text -intel·lectuals, estètiques o emotives- que el lector en llengua original.

El traductor literari, doncs, s'ha de fer invisible com a escriptor -com menys visible el traductor, més flueix la traducció- i donar forma a un text que no pot traduir literalment -ja que violentaria el geni de la pròpia llengua, en el nostre cas la catalana-, i on pot trobar girs, acudits i jocs de paraules que un cop traduïts han perdut tota la gràcia. Alhora, no pot fer un text explicatiu ni massa nostrat: s'ha de notar que l'autor prové d'un altre entorn socio-cultural -es faria estrany que del pastís que els nord-americans mengen per Halloween en diguessin panallets, posem per cas, o que un protagonista anglosaxó protestant digués que va a missa quan va a la celebració del seu culte. I si en un altre context digués que algú "no sap de la missa la meitat" o que "ha arribat a misses dites"?

El traductor ha de fer eleccions constantment, doncs, i arribar a un compromís on la traïdoria sigui mínima. Però si en tota traducció hi ha certa traïdoria, com es pot mantenir l'autenticitat d'un text? Es pot ser lleial en català a un autor que escriu en rus o en xinès?

Unes instruccions per fer funcionar una rentadora només es poden interpretar d'una manera i, per tant, només es poden traduir d'una manera. Fins i tot les pot traduir -de moment fins a un cert punt-, una màquina. Però en literatura ens movem en un terreny incert. Un text literari -com qualsevol obra d'art- està subjecte a la interpretació del lector: ens movem en el món dels sentits, de les emocions, de la psicologia, de la filosofia, de l'estètica, de l'art, en definitiva. Cada lectura és, al cap i a la fi, una traducció. El meu *Solitud* no és el teu.

I el traductor literari és, abans que res, un lector. La traducció és la lectura per antonomàsia i és -inevitablement- una lectura selectiva.

Diu, respecte a això, l'autora canadenca Margaret Atwood: "Tot el que pot fer un traductor -o si més no, el millor que pot fer- és crear un text paral·lel. Sempre difamarà, sempre mentirà. Però si és una bona traducció, transportarà el text a través de l'espai indefinit que separa un món d'un altre. I ajudarà el lector a fer la traducció realment necessària: la pròpia."

El traductor ha de trobar l'equilibri entre no traïr l'original i ser fidel a la seva llengua. O entre ser fidel a l'original i no traïr la seva llengua. Es pot? Sí, partint de la base que un bon traductor coneix a fons l'autor -o el tema- que tradueix, és capaç d'una empatia camaleònica amb l'estil i el treball lingüístic de l'autor -de vegades fins al punt de l'enamorament-, i té un sòlid coneixement, si pot ser mamat, de la llengua a la qual tradueix, i en domina els recursos. Els recursos de la llengua materna que tan bé expressa Nabokov -en el seu cas era la russa, que ell va haver d'abandonar per l'anglesa, i hi trobava a faltar aquests recursos: "(...) el mirall deformador, el teló de fons de vellut negre, les associacions i les tradicions implícites... que l'il·lusionista nadiu, en un vol de faldons de frac, pot fer servir, amb el seu estil i la seva màgia, per transcendir el patrimoni."

En català tenim molt bones traduccions, però també es

"El traductor ha de fer eleccions constantment i arribar a un compromís on la traïdoria sigui mínima. Però si en tota traducció hi ha certa traïdoria, com es manté l'autenticitat d'un text?"

CINEMA | JUDITH VIVES

Rohmer i l'autenticitat

El passat gener va morir Eric Rohmer a l'edat de 87 anys. En els diaris, la seva mort ha coincidit amb les notícies que parlen de l'èxit de públic d'*Avatar* i de com s'ha convertit en la pel·lícula més taquillera de tots els temps. No deixa de ser curiós el contrast entre dues formes tan diferents d'entendre el cinema, una basada en l'espectacle visual barroc i excessiu, i l'altra, amb la paraula com a arma principal i en recerca contínua de la lleugeresa i la senzillesa per arribar a la profunditat de l'ànima humana. Així es poden definir els seus contes morals, les seves pel·lícules més importants, *La rodilla de Clara*, *Pauline en la playa*, *Mi noche con Maud*, *El rayo verde*... Rohmer va ser fidel al seu propi estil, el que va començar a bastir com a membre destacat de la Nouvelle Vague i que després, al llarg de dècades, va mantenir amb absoluta coherència. Al marge de modes i tendències, el cinema de Rohmer és segurament una de les mostres que millor s'ajusten a la idea de l'autenticitat. Una autenticitat que, en el cinema, sembla que només es poden permetre cineastes molt i molt veterans. Penso en Rohmer però també en Manoel de Oliveira, Chabrol, Mike Leigh, directors que han après de la seva trajectòria, i segurament també de la vida, que la senzillesa i l'honestedat són els ingredients principals de l'autenticitat. I així ho expressen a través de les seves pel·lícules. ■

“Una autenticitat que, en el cinema, només es poden permetre cineastes molt i molt veterans”

Judith Vives és periodista especialitzada en cinema espaiisidor.blogspot.com

“El traductor ha de trobar l'equilibri entre no traïr l'original i ser fidel a la seva llengua”

publiquen bestsellers amb errors lingüístics a la primera pàgina (i, per tant, a totes les altres). Hi ha una sèrie de *handicaps*, justificables o no, que fan que no sempre les traduccions catalanes tinguin un nivell de qualitat acceptable. Sovint es dona l'excusa a les premses amb què s'ha treballat per disculpar errors en una traducció publicada. És cert que els traductors catalans sovint hem de treballar amb premses per exigències editorials -la traducció catalana no pot sortir després de la castellana perquè seria una ruïna per a l'editor, i te l'encarreguen amb poc temps, etc. Les premses poden explicar errors ortogràfics o tipogràfics, feina del corrector, però mai un gir sintàctic no genuí, ni un castellanisme no justificat pel registre, ni una mala interpretació d'una frase. Un traductor amb ofici no accepta un encàrrec que no li garanteix prou temps per treballar-hi bé, o treballa de pressa i bé -a costa de la seva salut, potser, però no del text. Una altra dificultat important és l'estat de la nostra llengua, plena de castellanismes i d'anglicismes en segons quins registres o argots, que fa que de vegades sigui molt difícil trobar aquell equilibri d'autenticitat sense caure en la deixadesa -en perjudici de "la dignitat de la nostra llengua", en paraules de Joan Solà- ni anar a l'altre extrem i fer un text en bon català però tan encarcerat i postís, en un context determinat, que no se'l creu ningú.

De la mateixa manera que un actor desapareix com a individu per deixar el seu cos i la seva veu a un personatge, el traductor ha de desaparèixer en el text per deixar la seva llengua a l'autor perquè parli.

Autenticitat, doncs, des de la traïdoria -enamorada, si pot ser- i la invisibilitat. ■

Marta Pera Cucurell ha traduït al català més d'una trentena d'autors, entre els quals hi ha Vladimir Nabokov, Salman Rushdie, William Faulkner, Henry James, Harold Pinter, Virginia Woolf, Katherine Mansfield, Doris Lessing, Margaret Atwood, Wilkie Collins, Orhan Pamuk, Joseph Conrad, Robert Musil, Ernst Jünger, William Shakespeare... També tradueix i adapta guions de pel·lícules, sèries i documentals

La malaltia terminal: l'autenticitat de la veritat

Jordi Martínez Font

La Sociedad Española de Cuidados Paliativos, SECPAL, defineix malalt terminal com aquella persona diagnosticada d'una patologia avançada, progressiva i incurable; per a la qual no hi ha possibilitat raonable de resposta a cap tractament específic; que presenta simptomatologia intensa, múltiple, multifactorial i canviant; un pronòstic de vida relativament curt; i, precisament per aquesta presència explícita o no de la mort, presenta un gran impacte emocional, que no només afecta el propi pacient, sinó també la seva família/entorn i l'equip assistencial que l'atén.

La cruesa dels símptomes, així com el patiment físic, psíquic, emocional i espiritual que sovint comporta la malaltia terminal són innegables i mereixen un apropament empàtic, respectuós, gairebé reverencial, actitud gens renyida amb la professionalitat. En aquest sentit, cal posar en quarantena tant les visions ensucrades d'alguns *best sellers* de la bibliografia sobre tanatologia, com aquells abordatges merament clínics, asèptics, que en nom de la no-implicació fan percebre a la persona malalta que només és un número, una història clínica, una entitat patològica que anul·la la resta d'aspectes del seu ésser, ara segregat.

La malaltia, i la terminal per antonomàsia, és un moment de prova, en què afloren les preguntes més pregones de la humanitat. No hi ha lloc per la dilació. Allò que no es formulï, plantegi, expliqui, aclareixi o perdoni avui (ara mateix) pot caure en la foscor perenne, en el silenci etern. Contràriament, quan la persona marcada per una afecció que es preveu irreversible rellegeix de forma clarivident el seu passat, les seves relacions de present -amb ella mateixa, amb el proïsme, amb la natura-, i és capaç d'obrir-se a un futur que la transcendeix, pot abastar la plenitud existencial, la vida més intensa i veritable que es pugui donar. I això és possible, vet ací la paradoxa, fins l'instant mateix abans del decés. Perquè la mort genèrica no és real. El que és autèntic o no, és una manera de morir, que és també una manera -postrema- de viure.

Per tal de no negar aquesta oportunitat de creixement personal, la possibilitat de vida plena reservada a tothom, però especialíssimament al malalt terminal, s'escau un canvi de paradigma. Cal reservar les habituals conspiracions de silenci (davant un ésser humà que cerca precisament "la Paraula", el logos, el sentit de tot plegat i de si mateix) a aquells casos en què la persona afectada no manifesti cap interès per ser informada, opció totalment legítima. Fora d'això, quan un

“El que és autèntic o no, és una manera de morir, que és també una manera -postrema- de viure”

malalt pregunta sobre el seu diagnòstic i pronòstic ha de ser informat. Aquesta informació ha de ser acurada, i facilitada de forma integradora, contrastant els aspectes més colpidors i punyents -sense negligir-los ni negar-los- amb algun punt positiu. Per damunt de tot, cal fer avinent/evident al pacient que no estarà sol, que es farà tot el possible per pal·liar el seu sofriment, i que li queda molta vida, potser no en la llargada, però sí potencialment en amplada (eixamplant les seves relacions interpersonals des de la franquesa), fondària (reconciliant-se amb el seu ésser, perdonant-se) i alçada (obrint-se al transcendent). ■

Jordi Martínez Font és infermer de la Unitat de Cures Paliatives de l'Hospital Duran i Reynals
jordimartinezfont@hotmail.com

L'autenticitat, senyal d'identitat artística

Pere Pascual

Fa un parell d'anys que estudiosos de l'obra de Goya varen entrar en dubte sobre l'autoria de l'artista en la pintura anomenada *El colós*, que finalment va ser atribuïda al seu col·laborador Asensio Julià.

Fins aquell moment l'obra havia estat exposada al museu del Prado, al costat d'altres obres de l'artista aragonès i havia estat unànimement lloada. El fet del descobriment de qui en realitat havia estat el seu autor, la va retirar de l'exposició pública i en va fer disminuir les lloances. És lògic això? Les obres es valoren pel seu nivell qualitatiu o pel nivell de qui les signa?

Lamentablement el nivell de qui signa una obra és moneda de canvi cabdal en l'aspecte comercial de l'art. És per això que l'autenticació de les autories és tan important, i moltes vegades és l'única que es valora. En l'art, les falsificacions presenten una cara diferent a la d'altres béns de consum. L'engany en l'art no és consentit ja que mentre en altres objectes falsificats existeix un desig d'engany a voltes més gran per part del qui compra que no pas per part de qui ven -que quasi no enganya amb el seu preu-, en l'art, rarament el comprador accepta ser "enganyat" ja que aquella firma moltes vegades li serà més motiu d'orgull en el valor monetari que plaer en l'estètic.

Però no totes les obres autenticades en la seva autoria, corresponen, en un sentit més real, a obres autèntiques. La veritable autenticitat de l'obra haurà de respondre més del sentiment personal del creador que no pas d'un fer mimètic, repetitiu o de simple divertiment.

L'art és la real comunicació de l'artista en el que pertoca a les seves sensacions i emocions. A més és una comunicació establerta sota uns codis personals, que configuren allò que en diem "idioma artístic" de l'autor. És aquí, en aquesta conjunció perfecta i equilibrada d'elements personals (contingut) expressats de manera tècnicament acurada i en l'idioma plàstic personal (continent), on rau la veritable autenticitat d'una obra d'art.

'El coloso', fins fa dos anys coneguda com a obra de Goya i ara atribuïda a Asensio Julià.

Una conjunció difícil en la teoria, però que en la pràctica redueix la seva dificultat per què -no ho dubtin- les obres d'art realment 'autèntiques' emeten la vibració d'una emoció que arriba fàcilment a l'espectador, ja que correspon justament al senyal més preuat de la seva identitat.

I si tenen dubtes tan sols cal enfrontar-se cara a cara a les obres. Sortosament pels nostres verals hi ha abundància de grans i 'autèntics' artistes, que donen a les seves obres l'empremta de l'autenticitat més absoluta. ■

**Pere Pascual és crític d'art
perepascualpic.blogspot.com**

"Les obres d'art realment 'autèntiques' emeten la vibració d'una emoció que arriba fàcilment a l'espectador; correspon al senyal més preuat de la seva identitat"

L'autèntic compromís transformador

Tica Font i Gregori

Totes les persones tenim formulacions dels problemes més importants que afecten a la vida de les persones i del planeta. En les converses quotidianes se solen formular aquests problemes, s'aporten visions de les causes o dels interessos subjacents i tothom formula solucions als problemes. Tothom té opinions sobre el què passa, sobre les causes del problema i tothom se sent capaç d'aportar receptes per solucionar el problema. Sovint quan es comencen a fer aportacions globals sobre les causes dels problemes o de les responsabilitats en els mateixos, la conclusió a la qual arriba alguna persona és que el problema no té solució, que el problema sobrepasa la nostra capacitat per influir en la solució i que en definitiva no podem fer res per canviar-ho.

El primer repte que ens hem de plantejar és el de superar l'actitud tertuliana i simplista de les converses de cafè: capacitar-nos, formar-nos i informar-nos. Les opinions, o les tertúlies són bones perquè permeten aportar opinions o punts de vista diferents, tangencials o oposats; ara bé, per abordar els problemes amb seriositat no és suficient tenir "opinió"; les opinions de tertúlia de cafè normalment aporten visions superficials, no aprofundeixen en la complexitat i en la quantitat de matisos que envolta qualsevol problema i acaben en propostes asseveratives. Per aquesta raó és necessari formar-se i informar-se. Però l'objectiu i l'actitud en què ens hem d'informar o formar no ha de ser l'erudició; tampoc es tracta d'aconseguir ser expert en molts temes, no es tracta d'adquirir més coneixements sobre cada tema. Els nostres objectius han de ser més vitalistes i hem de pretendre que les informacions que rebem i filtrem, ens ajudin a augmentar la visió dels problemes, que ens ajudi a reafirmar conviccions i a que ens ajudin a prendre un compromís transformador.

Per exemple un problema com la guerra, l'objectiu de la formació i informació és el de prendre consciència que tots podem ser actors o víctimes de les guerres. Les guerres reals, a diferència de les pel·lícules o videojocs, les fan les persones, la gent real i de carrer. Aquelles persones més vulnerables mentalment o amb menys conviccions o les més aventureres... són les que més fàcilment s'enrolen, participen i utilitzen la violència com instrument per resoldre conflictes. Per aquesta raó formar-se i informar-se ens ha d'ajudar a construir o a reafirmar conviccions i valors, de manera que no sigui tan fàcil manipular-nos, de manera que pugem opinar i actuar seguint els nostres principis i la nostra consciència; la formació ens ha d'ajudar a no ser tant influenciables pels mitjans de comunicació.

La formació i la informació ens ha d'ajudar a tenir criteri i a no callar, hem de ser conscients que aquells que callen o no volen saber estan contribuint i són còmplices de la situació malgrat que no actuïn directament, ja que sense la passivitat de milers o milions de persones no seria possible una guerra o que milions de persones morin de fam.

Però a l'igual que tots nosaltres formem part del problema, tots nosaltres també formem part de la solució, la solució als grans drames humans actuals, com la guerra, la pobresa, la fam... Està en nosaltres, en les persones, en cadascuna de les persones, en com vivim, en com pensem, en com ens relacionem... Per aquesta raó la formació i informació ens ha d'ajudar a transformar el nostre pensament, els nostres sentiments, les nostres actituds i les formes de relacions humanes.

Tots vosaltres teniu experiències d'haver participat en debats sobre els problemes que acabo de mencionar (guerra, pobresa, fam...), en aquests debats sempre sorgeixen comentaris que suggereixen desànim o expliciten directament desànim, sovint perquè ens adonem que la realitat és tan complexa o que els òrgans de presa de decisions són tan llunyans a nosaltres que ens sentim que no podem fer-hi res, que no tenim capacitat d'influir per a que les coses funcionen de manera diferent, o que la nostra capacitat per actuar i canviar les coses és tan petita que ens desanima.

Aquests sentiments d'impotència o petitesa sorgeixen molt sovint, sempre que ens plantejem exigències sobre el nostre compromís personal. Quan aquests sentiments sorgeixen val la pena tenir present que el món és del optimistes. La història de la humanitat està plena de gent que ha estat optimista. Optimistes van ser tots aquells i aquelles que al llarg de generacions es van oposar a l'esclavitud. Abolir l'esclavitud ha costat segles, però si es va aconseguir va ser perquè moltes persones, milions de persones, van acabar rebutjant la idea de què podien haver-hi homes i dones que no fossin persones i que no poguessin ser tractades i tenir els mateixos drets que altres persones.

Segur que al llarg d'aquests segles van haver-hi persones molt compromeses que van lluitar intensament per canviar el pensament d'altres persones. Segur que van haver-hi persones

“Quan els principis són fermes hi ha moltes possibilitats de tenir èxit en la reivindicació”

pioneres que van dedicar la seva vida a la causa de demostrar que els esclaus eren persones. Segur que al llarg d'aquests segles alguns varen anar més enllà del pensament i varen arriscar la seva vida, segur que alguns varen ser assassinat per defensar aquestes idees o per defensar revoltes d'esclaus, segur que alguns esclaus varen perdre la vida defensant la seva dignitat, segur que altres no varen arriscar la vida però varen ajudar econòmicament a difondre el pensament que fes possible el canvi, segur que una gran quantitat de gent va col·laborar de mil maneres a canviar el pensament, les lleis, els comportament de les persones i les regles socials. És segur que molts i moltes no varen fer coses destacades, segurament la majoria, però el que si és segur és que varen donar suport i es varen adherir al rebuig de l'esclavitud.

Però és possible imaginar-se que molts poderosos varen dedicar recursos econòmics a comprar intel·lectuals perquè condemnessin aquestes idees noves que s'oposaven a l'esclavitud, segur que van destinar recursos a difondre idees contràries i a exaltar a gent per a que actues en contra. També és segur que moltes persones per por al canvi, per por perdre algun petit benefici que li produïa l'esclavitud, no va donar suport; segur que persones amb poca formació i conviccions varen preferir callar, mirar cap un altre costat i no veure el patiment dels esclaus.

Quan les causes són nobles, quan els principis i conviccions personals són fermes i es basen en el caràcter universal de la dignitat humana, hi ha moltes possibilitats de tenir èxit en la reivindicació i de propiciar els canvis socials necessaris per aconseguir-ho, simplement serà qüestió de temps.

Com deia abans el grau de compromís i dedicació pot ser i serà diferent en cada persona, algunes persones abraçaran una causa i la faran lema de la seva vida, altres el seu grau de compromís quedarà reduït a donar suport. El més important és que tots comparteixin el ideal de que l'objectiu ha de tenir per objecte millorar la vida de les persones, de totes les persones; que allò que es reivindica ha de ser possible per tota la humanitat, no únicament per uns quants. Cal recordar que els drets són i han de ser universals, en cas contrari el que estarem fent és defensar privilegis. En aquests punt, no hi ha matisos, totes les persones han de compartir l'adhesió a aquest principi, el si que podem fer, és respectar el grau de compromís personal. ■

Tica Font és vicepresidenta de Justícia i Pau

el racó poètic
PER ALBERT PERA

Sinceritat

El riu davalla ple
de paraules sinceres;
enllà els desmanyotats
compliments traidorencs,
necessito alenades
de vent fresc de tardor,
que sigui entre nosaltres
la blancor del pa tou,
la claror del vi roig,
que penetrin en l'intim
del fons de cadascú
les expressions franques
d'amplada fluvial
sota els ponts del seny clar.

COMENTARI: Sinceritat és igual a autenticitat. Són qualitats que portades a l'extrem, poden ferir, però això no impedeix que en l'intim de cadascú s'agraeixi l'absència de fingiment, encara que de vegades, pugui fer mal. Els compliments d'una bona (?) educació moltes vegades limiten amb la hipocresia. ■

Albert Pera és poeta
i col·laborador de 'Valors'

la frase

«Els creadors que es consideren autèntics no ho manifesten, perquè seria un

contrasentit. L'autenticitat és una postura existencial. Per això, quan una empresa declara la seva autenticitat genera una certa desconfiança».

Fernando Trias de Bes, escriptor i economista
(*'La Vanguardia'*, 24/01/2010)

+ valors

Mar Galceran i Jordi Martínez Font parlen sobre l'autenticitat moderats per Eulàlia Tort al 'Nits Estel amb Valors'. Escoltar-ho a revistavalors.podcast.es.

Cada dilluns a les deu de la nit, 'Nits Estel amb Valors' a Ràdio Estel

Freqüències de Ràdio Estel

106.6 FM Comarques de Barcelona: Barcelonès, Vallès Oriental, Vallès Occidental, Baix Llobregat, Anoia, Alt Penedès, Selva i Maresme	96.8 FM El Garraf: Garraf i Baix Penedès
93.7 FM Catalunya central: Bages, Osona, Solsonès, Berguedà, Segarra, Anoia, Conca de Barberà, Alt Camp i Vallès Occidental	91.3 FM Vic: Osona
100.6 FM Comarques de Tarragona: Alt Camp, Conca de Barberà, Alt Penedès, Baix Penedès, Tarragonès, Garrigues, Priorat, Ribera d'Ebre i Garraf	91.5 Lleida
103.4 FM Comarques de Girona: Alt Empordà, Pla de l'Estany, Garrotxa, Gironès, Baix Empordà, Osona i Selva	104.4 La Cerdanya
90.1 FM Tortosa: Baix Camp, Priorat, Ribera d'Ebre, Baix Ebre i Montsià	105.0 La Seu d'Urgell - Terres de Ponent: Urgell, Pla d'Urgell, Alt Urgell, Noguera i Segarra
	107.5 Principat d'Andorra
	o bé www.radioestel.com

Taula de les freqüències per on es pot escoltar Ràdio Estel, arreu de Catalunya i també al principat d'Andorra.

valors

butlleta de subscripció

DESITJO SUBSCRIURE'M A LA REVISTA 'VALORS' (11 NÚMEROS L'ANY) PER L'IMPORT DE 32 EUROS

Nom _____
 Adreça _____ Codi Postal _____
 Població _____ Telèfon _____
 Correu electrònic _____ DNI _____

Forma de pagament
 A través del Banc o Caixa (omple les dades bancàries)

DADES BANCÀRIES

Nom de l'entitat _____
 Adreça _____ Codi Postal _____ Població _____
 Titular del compte _____

Entitat | | | | | Ofici/na | | | | | D.C. | | | | | Número de compte | | | | | Signatura _____

Quantitat: 32 euros euros (Subscripció de suport, per ajudar la revista)

Envia aquesta butlleta

al carrer Sant Josep 18-20
08301 Mataró

TAMBÉ POTS SUBSCRIURE'T MITJANÇANT: TELÈFON

Truca al 620.749.138 (de dilluns a divendres de 9 a 21 h)

WEB

Omple amb les teves dades la butlleta que trobaràs a <http://valors.org>

FAX

Envia la teva butlleta al número 93.798.62.59

Valors i política, una aliança possible

Més d'un centenar de persones van assistir el 2 de febrer a la taula rodona convocada per Valors i amb presència del president del Parlament, Ernest Benach, el periodista Francesc-Marc Álvaro i el consultor Antoni Gutiérrez-Rubí.

És possible una aliança, una plasmació, una traducció dels valors positius que un té com a individu a l'hora de dur a terme acció política? Aquesta era la pregunta que plantejàvem en el títol de la taula rodona que, com a Valors, vam celebrar el 2 de febrer a la sala d'actes Caixa Laietana de Mataró. Qui va respondre més directament la qüestió va ser el periodista Francesc-Marc Álvaro, un dels tres convidats junt amb el president del Parlament, Ernest Benach, així com Antoni Gutiérrez-Rubí, consultor polític. Álvaro va situar el president Obama com a protagonista i va reflexionar sobre la situació en què es troba el líder nordamericà en aquests moments, en què els límits de l'acció de govern han fet reduir ostensiblement el calibre de la reforma sanitària que va anunciar de forma grandiloqüent durant la campanya electoral: "M'agrada més Obama ara que abans, perquè ara és l'esperança dins els límits de la política. Els sants, en política, no m'interessen". El periodista va recordar que la política democràtica és decebedora: "És una carta als Reis on no et porten tot el que esperaves i on a més potser t'ho porten tard, perquè la política és la gestió del temps".

L'apunt més optimista i suggerent el va aportar Antoni Gutiérrez-Rubí, el qual va fer un cant a l'esperança assegurant que aquelles formacions que plantegin discursos en aquest to, d'horitzons de sentit, són les que seguiran tenint el suport dels electors: "Hi ha un gran espai pel discurs de l'esperança a casa nostra". Una política que, per Gutiérrez-Rubí han de construir polítics amb conviccions profundes, amb vida interior, espiritual rellevant, que s'hagin treballat internament: "El dèficit espiritual actual no afavoreix la política. La recuperació dels grans valors és necessària per a

Antoni Gutiérrez-Rubí, Francesc-Marc Álvaro i Ernest Benach en el transcurs de la taula rodona.

millorar la política". Això creu que pot ser el ferment d'una nova generació d'artistes de la política, "persones llegides, gent que com avui aquí el president Benach no tinguin por d'ensenyar la seva vessant filosòfica". "Artistes sí, però que siguin sòlids", ha millorat la proposta Francesc-Marc Álvaro al cap d'uns minuts. Poesia i conviccions, doncs, per a una nova generació de polítics que superin la gestió feta a base d'enquestes.

Ernest Benach, al seu torn, va exhibir una gran valentia. No és habitual que la segona màxima autoritat d'un país es presti a despullar-se filosòficament i políticament de la forma en què ho va fer el president del Parlament, el qual ha traçat un dibuix de les diverses crisis que ens assolen relligades per una crisi de valors ètics. Benach no va tenir por de tirar pedres a la pròpia teulada però també va repartir culpes -"patim una crisi greu i els polítics en som els primers responsables, però també afecta els ciutadans"- i va recordar que un dels grans mals que s'atribueix a la política, la corrupció, és inherent a la condició humana: "De xoriços n'hi ha a tot arreu, no només a la política".

El proper acte que convocarà Valors serà la III edició de la Jornada Valors i Compromís probablement a finals del mes de maig i que versarà sobre la llibertat. ■

Álvaro es va mostrar pragmàtic, Gutiérrez-Rubí esperançat i Benach incisiu en els plantejaments

valors.org

Recupera un resum del debat a www.youtube.com/revistavalors i la versió llarga a www.vimeo.com/valors

Ilaria Mauro, la jove Quaresma

Quan vaig visitar la mostra d'Ilaria Mauro, guanyadora de la 8ª Mostra d'Art Jove de Mataró, érem en plenes festes de Nadal i just al mateix carrer bullia l'estrés consumista de Reis. En aquest marc, la seva proposta em va semblar com la d'un espai de contrast. No és una exposició a l'ús: un parell de vídeos, unes llibretes disposades a les parets i un espai central amb cors de cera sobre un terra de sucre ens fan reflexionar sobre l'abstinència i el desig, a rel dels records quaresmals d'infantesa de l'artista italiana afincada a Barcelona.

Mauro ha centrat fins ara la seva obra al voltant del menjar: els seus rituals, el seu rol social, el seu simbolisme original (aquella matèria que va de fora a dins, que fem desaparèixer en nosaltres per donar-nos vida), el seu simbolisme contemporani, la seva omnipresència... I val la pena que tracti, doncs, sobre la seva absència voluntària com a forma de domini del desig. La instal·lació, a més, convida a les múltiples perspectives: els testimonis de persones que han dejunat, la visió personal via *performance* i la creació simbòlica dels cors (la vida) i el sucre (el plaer). Contrasta, aquest discurs, amb la cultura dominant, presa constantment en l'etapa edípica i tan recelosa dels límits al desig com ansiosa per la voracitat en què l'assoleix. La desaparició de la Quaresma com a construcció social simbòlica d'aquest aprenentatge porta així a l'aparició de nous símbols que en reclamen la seva vigència. Vital per esdevenir madurs. D'aquí la benvinguda a aquesta exposició i l'agraïment a la recuperació de la memòria quaresmal.

Fa poc vaig llegir *El Desig essencial* (Fragmenta, 2009), un llibre de Xavier Melloni que recomano, en què repassa diferents impulsos de la nostra vida i la seva vinculació amb un Desig més profund que el que aquests presenten, sense defugir-los. La respiració, la gana, l'amor, el poder, la bellesa, la tecnologia, el coneixement... com a formes d'entrada a un desig superior als desitjos primaris. La idea, *grosso modo*, és una mena de govern del desig que ens permeti de mantenir-lo i, per dir-ho així, elevar-lo. No pas la seva absència (que anomenaria la via budista), o el seu consum immediat i massiu (la via capitalista), sinó la seva assumpció com a camí d'obertura, de reconeixement de l'alteritat, en un camí cap a l'Altre, de la manera com Déu té desig de nosaltres, que per això ens creà. Crec que l'exposició de què us parlava expressa aquestes experiències del desig en l'impàs del seu compliment.

Així que la proposta d'aquest mes consisteix en què us passegeu per la instal·lació d'Ilaria Mauro i llegiu el llibre de Xavier Melloni, a veure quin desig us activa. ■

la fitxa

L'exposició *Ho fatto un fioretto* està oberta fins el proper 14 de febrer a l'Espai F, a la planta baixa del Foment Mataroní, Carrer Nou 11, Mataró.

Ramon Bassas escriu regularment sobre art al seu bloc, ramonbassas.blogspot.com

“La desaparició de la Quaresma com a construcció social simbòlica d'aquest aprenentatge porta així a l'aparició de nous símbols que en reclamen la seva vigència”

Barnasants, el festival de la cançó d'hivern

El **Barnasants d'enguany no pot obviar-se: 88** concerts interessants amb músics de renom internacional, estatal i nacional, i quatre homenatges fins el 28 de març. Enguany la Nova Cançó, Xesco Boix, la Revolució Mexicana i Víctor Jara tindran rellevància en el marc del festival. La Nova Cançó es recorda amb alguns cantautors protagonistes del moviment (Joan Isaac i Luis Eduardo Aute, Xavier Ribalta, Biel Majoral, Raimon) i també amb joves músics que li reten homenatge (Marc Parrot, Verdcel). La revolució mexicana és homenatjada per (Mauricio Díaz i León Chávez Teixeira) i la Nueva Canción Chilena pel cantautor Manuel García i l'exposició *Te Recuerdo Amanda* amb cartells de la Fundación Víctor Jara. Aquesta darrera serà inaugurada per Joan Turner, la vídua del desaparegut cantautor xilè el proper 24 de febrer. També hi ha artistes representants d'altres Nuevas Canciones com Daniel Viglietti (Uruguai), Carlos Mejía Goday y los de Palacagüina (Nicaragua), Benito Lertxundi i Patxi Andión (Euskadi), i Roberto Vecchioni i Gianmaria Testa (Itàlia).

Hi destaquen forces concerts protagonitzats per dones: Anna Roig i l'Ombre de Ton Chien, Ester Formosa, Rebeca Jiménez, Ivette Nadal, Maria de Medeiros, María Inés Ochoa, Àngels Ortiz i Carles García, Maria Pierantoni Giua,

María Dolores Pradera, Mariona Segarra, Mirna i Soledad Villamil. També hi actuen cantautors com Cesk Freixas, Jofre Bardagí, Fabián, Pedro Guerra, Enric Hernàez, Alejandro Martínez, Javier Muguruza, Gerard Quintana, El Kanka, Paco Cifuentes, entre d'altres. Alguns d'ells s'estrenen al Barnasants. És el cas de Ilia Hug, Fito Mansilla, David Moya i Albert Sans. També s'han programat actuacions amb artistes cubans (La Nova Tradicional, Julio Fowler i Lien Rodríguez i Rey Pantoja).

Però cal destacar altres propostes punyents com la del cantant i guitarrista dels Pets en solitari (Lluís Gavaldà), Manel Camp i Miquel Gil, concerts de folk (sobretot el de Mar Mur), Quimi Portet, artistes de El Salvador, Nicaragua i Costa Rica, Víctor Manuel, La BBC y los Minicomponentes, Francisco Espinosa, El Belda i el Conjunt Badabadoc, Caracola, Remigi Palmero... Una excel·lent oferta. Per motius de salut, cal lamentar l'ajornament del concert del cantautor José Antonio Labordeta. ■

per saber-ne més

Consulta les webs www.barnasants.com / www.fundacionvictorjara.cl i www.tradicionarius.cat

Maria Salicrú-Maltas és etnomusicòloga
maria.salicru@cllicenciats.cat

Boris Vian i els llibres que tenen editors

Més d'una vintena de poemes del mític autor francès Boris Vian integren aquest llibre amb reflexions colpidores i poètiques i el rerefons de la mort, contudent al darrer poema: *Me moriré de un cáncer de esqueleto*.

L'il·lustrador de Montréal Martin Matje, va idear el projecte de les imatges d'aquest llibre, però no el va poder concloure ja que s'estava morint. Per això s'hi recullen alguns dels seus esbossos, als quals cal afegir el treball de molts altres artistes que plasmen en grafismes la poètica de Vian. Pel que fa a les traduccions al castellà, hi ha noms reconeguts com Luis Alberto de Cuenca, Luis Antonio de Villena, Eduardo Moga o Santiago Auserón, entre d'altres.

Al darrera d'aquest acolorit llibre, però, hi ha moltes històries: la del propi Vian, la dels editors (en francès i en castellà) i la del poder de la paraula davant la destrucció que comporta anar consumint la vida. En uns temps en què comença a imposar-se el llibre electrònic, obres com aquesta demostren que rere

el paper i l'edició hi ha artistes. N'hi haurà rere els e-editors? *"Si yo fuera poeta / Sería un borracho / Tendría una nariz roja / Un gran recipiente / Donde apilaría Más de cien sonetos / Donde apilaría / Mis sobras completas"*. ■

la fitxa

'No me gustaría palmarla. Poemas ilustrados de Boris Vian'. Editorial Demipage (www.demipage.com).

Albert Calls és periodista i escriptor
quaderndecalls.blogspot.com

PLAERS DE MA VIDA | Joan Safont

Conèixer el país

Catalunya té més de 7 milions d'habitants repartits en més de 900 municipis, alhora dividits en 41 comarques, en un territori més aviat petit, limitat per una serralada, un riu i el mar. En aquest petit espai hi tenim -gairebé- de tot. Vora mar tenim platges, cales, deltes, golfs, illes, poblets mariners i ports de pescadors. A muntanya hi tenim valls, rierols, estanys, glaceres, pics i santuaris. Ciutats i poblets animen el centre del país i s'entrellacen en camins, carreteres i vies ràpides.

A tots ens ha passat d'ésser fora i qualsevol carreró o paisatge recordar-nos Catalunya. Potser la semblança és ínfima, potser la similitud només hi és en la nostra ment, un xic pertorbada per la nostàlgia, però segur que al final acabem enyorant-nos, i pensant com n'és de bonic el nostre país! I de nou, fem examen de consciència i, si som sincers, reconeixem

“Mai no el coneixerem amb l'ordre d'una guia de viatge”

que ens queda molt per conèixer a casa nostra. Quants pobles encara no hem visitat mai! Quants racons només coneixem per imatges? Quants monestirs mai hem trepitjat i a quins castells mai no hem arribat? I no es tracta de les postals habituals del nostre petit país. No parlem de la muntanya de Montserrat o les cases de l'Onyar de Girona, ni l'amfiteatre romà de Tarragona o la Seu Vella de Lleida. Parlo més aviat, de vinyes, de camps de blat,

de masies, de carrers de Barcelona.

Descobrir el teu país és com sucra un pinzell molt usat en una paleta plena de colors barrejats. Mai no el coneixerem amb l'ordre d'una guia de viatge ni amb les explicacions rebudes en una excursió turística. Potser serà per qüestions de feina, darrera d'amics, per anar-hi a fer un bon dinar, però no serem aliens als records, els sentiments, les simpaties o les vivències que hi associem. Terrassa serà aquell amic de la universitat. Girona, les fires de Sant Narcís. Puigcerdà un viatge quan érem petits. I Catalunya, un país per conèixer, amb plaer. ■

Joan Safont és advocat i periodista
jsafontplumed@gmail.com / joansafont.blogspot.com

CERCANT L'ESCLETXA | Joaquim Trenchs

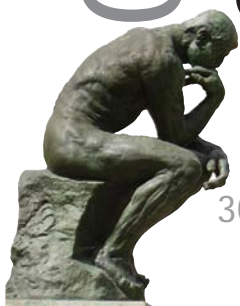
Angoixes

Ofecs, sensació de no arribar a tot, mareig, desmaís, somnis en els que un cau d'un precipici, estats d'ànims presidits per l'apatia, la passivitat...esdevenen indicadors d'alteració del nostre equilibri personal sense una realitat objectiva prou clara que n'expliqui aquests patiments transitoris.

L'angoixa esdevé senyal. A diferència d'altres afectes, l'angoixa no enganya. Senyal d'alerta per al Jo i el seu narcisisme. Defensa psíquica que paradoxalment avisa en relació a la captura de la persona o bé a les demandes de l'Altre o bé en relació a les incerteses del seu propi Desig. Dues manifestacions d'angoixa de moment vital i lectura ben diferent.

Existir com a persones implica necessàriament el Deute amb l'Altre de l'Amor que en l'origen, ens dona forma. Al llarg de la vida, davant les demandes dels altres, respondre amb un Sí esdevé més natural que mantenir-se en un No pel que implica d'aparició del sentiment de culpa.

L'angoixa però pot estar alertant a la persona d'un Sí permanent i excessiu a aquestes demandes. Sí com a resposta que acaba aclaparant a la mateixa persona que el dona, en

DEIXA'T PERDRE PER... | Eulàlia Puigderrajols

un full en blanc

En aquesta plana he buscat el Valor, en majúscules, com un petit tresor amagat entre molts llocs més o menys ocults. Llegint els títols publicats, m'he quedat parada tot resseguint el meu particular univers. Avui em podré perdre per un full en blanc.

Vaig sentir per primer cop aquesta expressió de la boca d'un amic, que és qui va introduir-me en aquest ofici, el periodisme. Segons ell, que té més de cinquanta anys d'ofici en els mitjans de comunicació, quan has de fer un escrit, guió, entrevista, article, programa... La buidor de la plana en blanc, t'encomana un gran pes a l'estómac. T'has d'enfrontar a dir quelcom que ha de tenir cos, que quan els altres ho llegeixin no els caigui de les mans. Així doncs representa una feina de responsabilitat perquè transcendeix als altres i es fa públic, amb llum i taquígrafs.

El més complicat no és la tria d'un tema, que també. Hi ha mil i una coses de les quals pots dir quelcom, temes recurrents, temes que en podríem dir genèrics amb una vigència permanent, que saps que podràs descabdellar.

El que cal, sobretot, és buscar un enunciat, desenvolupar-lo i aprendre-ho a fer amb humilitat, gestionant les teves

“El que cal, sobretot,
és buscar un enunciat,
desenvolupar-lo i aprendre-
ho a fer amb humilitat”

emocions i la ideologia, que evidentment afloraran per una o altra ratlla, però tenint cura de no convertir la teva feina en un pamflet o manifest per ús personal.

Sovint dic que tinc més pudor en la nuesa de les meves idees que la del propi cos. Perquè mullar-se en públic i expressar el que penses requereix valentia, agosarament i un punt de desinhibició. Els asseguro que poden ser segons, però sempre costa escriure les primeres línies. Poden ser breus moments, però quan envies el teu escrit t'entra una mena de sensació com la de saltar al buit, lligat de peus... l'anomenat "Puenting", que malgrat m'agraden els esports de risc i en concret els relacionats amb el vol, no provaria absolutament mai. ■

Eulàlia Puigderrajols és mestra
eulaliapi@gmail.com

aquest intent de satisfer i completar l'Altre. Alienació i identificació inconscient d'un mateix a la falta de l'Altre, com si Un fos l'objecte de desig. Gaudi mortífer que acaba per ofegar al propi subjecte.

Però de la mateixa manera que existir implica un Deute que mai acabem de satisfer -i que dona consistència a l'Amor-, créixer com a persones implica posar en joc una certa transgressió. Aquella que significa l'emergència del desig a partir de l'acceptació del límit i el No de l'Altre. És un Sí interioritzat al No de la completesa, de la Totalitat que permet d'anar més enllà i significar-nos com a persones en la pròpia i singular responsabilitat vital. Aquest Sí esdevé un acte vital no exempt de neguit i angoixa per la incertesa i la solitud que sovint sentim que l'acompanya. ■

“L'angoixa esdevé senyal.
A diferència d'altres afectes,
l'angoixa no enganya.
Senyal d'alerta per al Jo”

Joaquim Trenchs és psicòleg
jtrenchs@copc.cat

PETITES COSES | Ramon Salicrú

Verbs en primera del plural

Una idea francament suggeridora recollida d'una conferència feta a Mataró: **conjuguar els** verbs en primera persona del plural. Per què? El Jo és massa sovint sinònim d'egoisme. És equivalent a l'ego personal dels psicòlegs. Sembla que centri l'interès de tot a l'entorn de qui parla. El Tu és inhibidor. Evadeix responsabilitats. Actua de manera inquisitòria i suposa defugir compromisos en detriment del que tens al davant. L'Ell resulta allunyat. És qui reb l'escapatòria d'aquells dos -el Jo i el Tu- que no volen tenir obligacions ni volen arriscar-se. L'Ell és l'objectiu dels que pretenen treure's les puces de sobre. El Vosaltres, és el plural del Tu. Ja està dit tot. I l'Ells és la fórmula encara més disseminada de l'Ell, abans esmentat. El Nosaltrés, el pronom primera persona del plural és, en canvi el més oportú i convenient "de" i "per a" tots aquells que volen fer quelcom. Indica "implicació", com a mínim, de més d'un; "corresponsabilització", segurament de molts; "participació" en una tasca conjunta; "comunicació" real prèvia entre éssers iguals... El pronom Nosaltrés ve a indicar l'existència de tot un treball de debat enriquidor, d'un contrast d'idees, d'una elaboració simultània, d'una acceptació global... que és avui imprescindible per a superar nefastos personalismes, individualismes desenfrenats, partidismes particulars, sectarismes abominables. Emprar el Nosaltrés representa, en definitiva, la millor garantia per no caure en el parany del franc tirador autosuficient i el millor antídote contra el que va per lliure, sense escoltar ningú. Interessant, no? Ara vosaltres afegiu-hi un verb que suposi creativitat i bon fer. I si pot ser, més que un temps "present", ple de criticisme, empreu un "futur" imperfecte, esperançador, curull d'il·lusions, i tindreu una lliçó de gramàtica arrodonida. A nivell d'excel·lent. ■

Ramon Salicrú és mestre / ramon.salicru@cllicenciats.cat

“El pronom Nosaltrés ve a indicar l'existència de tot un treball de debat enriquidor”

CULTURA DE PAU | Xavier Garí

Educar o no per a la Pau (1)

Diu en allò de que "educar és donar valors i donar valors, i confiar...". Què difícil és educar, i com és de fonamental per a les persones, les societats i el món. És una afirmació consensuada per tothom que l'educació és l'agent més privilegiat per progressar, canviar mentalitats, i millorar la humanitat. En canvi, no sempre l'educació formal és guiada pels valors humans (i, en especial, pels valors de Pau), ni tampoc altres àmbits no formals hi contribueixen (els mitjans de comunicació). Un exemple clarificador: en l'Educació Secundària la impartició de classes d'Història del segle XX són un paradigma del bel·licisme. Tema 1: *La Primera Guerra Mundial*. Tema 2: *El món d'entreguerres*. Tema 3: *La Segona Guerra Mundial*. Tema 4: *La Guerra Freda*. I el pas al segle XXI ja apunta a una nova època que probablement portarà el títol de *La guerra contra el Terrorisme*. El concepte guerra ja és present en tots els temes que es vinculen amb el segle XX; com podem educar per a la Pau si els conceptes són tan clarament militaristes? Sens dubte, es dona de manera indirecta o subliminal la idea de què les guerres són realment l'experiència humana més reeixida, mentre que per tots és sabut que les guerres són el més escandalós fracàs de la humanitat. Com podem revertir les mentalitats, si ja estudiem la Història humana des del punt de vista més fosc

“Es dona la idea de què les guerres són l'experiència humana més reeixida”

i deplorable? Encara que els educadors s'esmercin en clarificar termes, el pes del concepte guerra és molt més pesant davant el concepte de Pau. "Educar és donar valors, i confiar..."; realment podrem confiar així? ■

Xavier Garí és investigador en Cultura de Pau
www.culturadepau.org / xavier.gari@culturadepau.org

ACCIÓ DIRECTA | Rosa Pursals

Reutilització d'ulleres ja!

Aquest mes m'ha arribat una informació molt útil per molta gent a través d'un article de Tamara Quiñones a canalsolidario.org (cito la font ja que l'article respon al sistema de publicació del Copyleft, que permet la reutilització de la informació sense barreres sempre i quan se'n citi la font).

Resulta que hi ha una sèrie d'organitzacions que es dediquen a la recollida i reciclatge d'ulleres. De ben segur que en algun racó de casa molts de nosaltres tenim unes ulleres que ja no fem servir. Doncs aquest petit objecte del final del calaix pot fer que la vida de moltes persones sigui millor. Persones que no tenen la possibilitat de corregir els seus defectes de visió perquè no tenen accés a aquest servei ja que no es poden permetre accedir a aquest producte de primera necessitat que té un preu molt alt. D'aquesta manera les nostres ulleres poden arribar a un centre de refugiats o desplaçats per un conflicte bèl·lic, on el fet d'anar a l'oftalmòleg es torna molt complicat o quasi impossible. O poden ajudar a un col·lectiu de nens a anar a escola seguint

els aprenentatges que sense les ulleres els seria impossible de seguir.

Aquestes organitzacions no només fan revisions oftalmolò-

"Aquest objecte del final del calaix pot fer que la vida de moltes persones sigui millor"

giques, diagnostiquen problemes de visió i posen a l'abast dels col·lectius més desfavorits les ulleres. També fan intercanvis educatius i de formació per assegurar que a llocs com Bòsnia es pot atendre a la població de manera continuada. Es recullen ulleres per tot el món i s'envien a zones d'Amèrica central, Marroc, els països de l'Est... i a tots aquells llocs on hi ha una situació bèl·lica o d'injustícia social que no permet a la població accedir a aquest servei. Si volem formar part d'aquesta iniciativa podem anar a algun punt de recollida d'ulleres o crear-ne un de propi. Organitzacions com Medicus Mundi, en conveni amb General Opticas, Opticos por Mundo o la Fundació Ruta de la Luz ens hi poden ajudar. ■

L'acció proposada

Recuperar les nostres ulleres ja utilitzades i donar-les a les entitats que les envien a països on són un bé escàs.

FINQUES POUS

C/ Pujol, 20 - MATARÓ - Tel. 93 790 39 45
www.finquespous.com

MIRACLE

Pastisseria - Xarcuteria

Menjars per Emportar

Servei de Càtering

La Riera, 35 MATARÓ
Telfs. 93 7901054 / 93 7904443 Fax 93 7960626

www.miracle.es · www.maspujol.com

L'ALTRA CARA DE LA CIÈNCIA |

Pol Bartrès, Joan Basagaña, Gemma Figueras i Núria Radó

El què ens explica la natura

Durant anys, des de que se sap que els éssers humans estem contaminant el planeta, els governs i altres institucions han invertit grans esforços i diners per tal de dissenyar aparells que analitzessin la qualitat de les aigües, dels sòls i de l'aire, i així poder mesurar fins on ha arribat el deteriorament que li hem causat. Actualment, però, es coneix que hi ha una altra manera d'estudiar aquests danys, i és mitjançant els bioindicadors, o per dit d'una altra manera, éssers vius que detecten la contaminació ja que ells són molt sensibles als canvis mediambientals.

Així podem trobar libèl·lules i algues que ens indiquen l'estat de les aigües, abelles que poden detectar la contaminació atmosfèrica urbana, formigues que avaluen la perillositat d'una mina... Aquests i altres organismes, davant la més mínima alteració de les condicions del seu entorns, generen una determinada resposta, cosa que els converteix en indicadors útils i fiables, i també econòmics comparats amb els costosos aparells, per avaluar la qualitat ambiental del sòl, l'aire o l'aigua.

Per tal que un organisme sigui un bon bioindicador, ha de complir un seguit de propietats. Primer que estigui suficientment dispers en el territori, que sigui relativament abundant en la zona d'estudi, i molt millor si és fàcil de detectar. Després, ha de ser sedentari per tal que reflecteixi les condicions i els canvis d'un lloc concret. A més a més, ha de tenir una mida que permeti l'estudi de les diferents parts de l'organisme d'una manera senzilla. Si és massa petit, treballar amb ell resulta massa complicat i costós.

“Un dels organismes més utilitzats per mesurar la qualitat de l'aire són els líquens”

Una altra propietat és que ha de tolerar els contaminants en concentracions similars a les observades en el medi ambient contaminat, sense que li causi efectes letals, sinó ja no es podrien estudiar els canvis. Finalment, ha de poder sobreviure fora del medi natural i tolerar les diferents condicions de laboratori, per si s'ha de traslladar allí per continuar amb el seu estudi.

Un dels organismes més utilitzats per mesurar la qualitat de l'aire són els líquens, que a més a més es poden reconèixer fàcilment a simple vista. Són individus molt sensibles, ja que són resultat d'una simbiosi entre un fong i una

PENSAR LES NOVES TECNOLOGIES | Marc de San

Avatar

Com a paraula provinent de l'hinduisme, *avatar* significa literalment descens i, en general, implica un trànsit volgut des dels regnes espirituals superiors als regnes inferiors de l'existència per a una finalitat concreta. El concepte ha agafat nou impuls amb la recent *Avatar*. Una projecció, la del món dels avatars, que feia temps que es venia treballant amb l'eclosió dels videojocs virtuals. Tot just ens comencem a endinsar en l'era de la realitat virtual, on les possibilitats d'aquests personatges només es comencen a intuir. Et cal crear el teu *alter ego* amb capacitat de

Exemple de líquens crustacis, adherits al substrat"

PER SABER-NE MÉS

- ◆ García de Jalón, D. & M. González del Tanago (1986). Métodos biológicos para el estudio de la calidad de las aguas. Aplicación a la cuenca del Duero. ICONA, Monografías 45. Madrid.
- ◆ Goldsmith, B. (ed.), Monitoring For Conservation And Ecology. Chapman & Hall, 292 pp.
- ◆ Kovacs, M. (1992). Biological Indicators in Environmental Protection. Ellis Horwood, 207 pp.

<http://es.wikipedia.org/wiki/Bioindicador>

alga, que es poden desenvolupar en diferents substrats, sòl, escorces, teulades, roques... Degut a que es troben en constant exposició a l'atmosfera, reaccionen a dosis molt baixes de determinats contaminants, abans fins i tot que ho facin els animals.

A més a més, cada espècie de líquen té resistència a una taxa específica de contaminació, de manera que al veure quines són les que trobem presents en un bosc, podem fer-nos una idea de quina és la qualitat de l'aire en aquella zona. Generalment, en el bosc, la desaparició dels líquens pot indicar un alt nivell de diòxid de sofre, un dels causants de la

pluja àcida. O bé, segons quines espècies ens faltin, poden indicar la presència de fungicides a la pluja o de contaminants basats en sofre i nitrogen.

Hi ha molts tipus de líquens, amb morfologies diferents, cosa que els fa més o menys resistents. Sense saber de quina espècie es tracta, veient com és, ja ens podem fer una idea de quina és la qualitat de l'aire en un bosc. Així per exemple, quan veiem que en un arbre hi ha líquens dels anomenats fruticulosos, és a dir, dels que pengen, és una bona senyal. Si el líquen penja, vol dir que pràcticament tot ell està en contacte amb l'atmosfera, i per tant, aquesta té una bona qualitat. En canvi, quan

només hi ha líquens crustacis, que viuen enganxats al substrat sense gairebé alçar-se, la qualitat no és tan bona. Això indica que només hi ha les espècies que viuen fent molt poc contacte amb el medi aeri. Aquests els podem trobar en els terrats de les cases, creixent en teulades o en alguns monuments. Tot i això, molt millor que n'hi hagin d'aquests que no pas trobar-nos boscos i ciutats sense ells. Això sí que seria una mala senyal. De totes maneres, quants líquens i de quins tipus podem trobar un dia passejant pels arbres de Mataró? ■

Gemma Figueras és biòloga
gemmafigueras@ub.edu
laltracaradelaciencia.bloc.cat

Pedro

parlar amb diferents llengües i interaccionar amb una audiència global? Subscriu-te a Voki.com i començaràs a veure les potencialitats que tenim a l'abast. És un programa divertit i intuïtiu. Acostumes a publicar comentaris en blocs i fòrums virtuals i vols deixar més impacte que el teu nom o àlies? Si vols que en quedi una constància gràfica i vols minimitzar els processos de creació cada cop que canvis d'entorn o plataforma, llavors prova amb Gravatar.com. I si el que cerques és gaudir de diferents estils de representació artística de la teva imatge, entra a Befunky.com i podràs fer evolucionar la teva fesonomia.

“L'aposta pel món de la realitat virtual suposarà avenços en camps com la la salut o la formació”

Però més enllà d'aquestes tres propostes de simulació gràfica, l'aposta pel treball seriós en el món de la realitat virtual va molt més enllà i suposarà en els propers anys una nova línia d'avenç i canvi de paradigma en sectors tan diversos com la salut, la formació en línia o els serveis en general. Introduint-nos en espais o situacions que ens produeixen pànic, podem tractar tota mena de fòbies amb molt més efectivitat. Assajant intervencions clíniques sobre una reproducció virtual 3D de parts del cos humà es podrà simular el comportament d'òrgans o l'efecte d'ortosis i ortopèdies adaptades a les necessitats particulars de cada pacient. Fent una immersió en espais simulats podem sentir l'experiència d'haver viscut llocs i situacions geogràficament i temporal ben distants. Fins i tot podem sentir com ens queda una peça de roba o com ens lluirà un pentinat determinat, mitjançant la realitat virtual.

Tot plegat no és fruit de somnis fantàstic, sinó d'unes potencialitats que són gairebé a tocar del nostre món més immediat. ■

Marc de San Pedro és màster en Societat del Coneixement / marcdesanpedronline.blogspot.com

L'antiga Lusitània

per Joaquim Amargant

La ruta recomanada d'aquest mes és per fer-la en tren sortint de nit en Trenhotel de l'estació de Sants de Barcelona en direcció a Vigo. Són quinze hores amb un tren de luxe però que es poden pagar a preu de tarifa web; cal aprofitar les ofertes.

Plou, quan arribem a Vigo, i un taxi ens porta a l'estació d'autobusos per anar a Oporto, a Portugal. Durant el recorregut per la ciutat, entre pujades i baixades dels carrers, parlem amb el taxista amb un accent gallec però parlant castellà. Em ve a la memòria l'origen celta dels gallecs: sis-cents anys abans de Crist els celtas poblaren la Punta d'Europa, tal com s'anomena també Galícia. Van ser els romans els que van portar el substrat -el llatí- perquè sorgís el gallec, un idioma que ha patit pitjor sort que el català: durant l'ocupació castellana, el segle XV i XXVI, els Reis Catòlics desposseïren Galícia dels seus signes d'identitat.

Passant per la badia de Vigo, el port em recorda també que molts gallecs immigraren a Amèrica per mar. I de seguida ja arribem a Oporto, a Portugal, territori que precisament a l'època dels romans formava Lusitània amb l'actual Galícia. Una ciutat, Oporto, que vaig visitar per primer cop el 1978, quatre anys després de la Revolució dels Clavells. En aquella època a la segona ciutat de Portugal així com a la resta del país el temps s'havia aturat; tot era vell i tronat. Ara el barri del port, per exemple, ha estat declarat Patrimoni de la Humanitat: els seus carrers que s'esmunyen amunt i avall, amb llambordes, cases velles... tenen un encís que abans no havia sabut trobar. Trobo molts turistes catalans i és que cada dia surt un vol de Ryanair de Girona a la ciutat. D'entre els monuments destaca el pont de ferro que travessa el riu Duero -edificat al 1877 per l'enginyer francès Eiffel- però la millor vista és des de la part alta de la ciutat. A la riba del Duero, vorejant el port i fins arribar a l'oceà Atlàntic, un tramvia passeja passatgers i turistes i els porta dalt de tot de la ciutat nova, a l'Eixample, on hi ha l'Ajuntament i la Plaça de La Liberdade.

Primer d'any, missa solemne a la catedral romànica del segle XIII, amb tota la jerarquia eclesiàstica. Dos descobriments: el so de l'orgue -magnífic, un dels millors de Portugal- i el claustre, amb mosaics blancs pintats de blau i relleus d'esdeveniments històrics. Des de la terrassa de la catedral es pot veure tota la ciutat, les antigues muralles i les nombroses esglésies que la coronen. Sento una veu coneguda; és una mataronina que em diu: "No em pensava que tingues tantes coses boniques Oporto". És veritat, en dos dies no n'hi ha prou per veure-ho tot.

Amb tren ràpid arribem a Lisboa. Ciutat de pujades i baixades amb el seu castell de Saó Jorge enfilat dalt de cim del barri de l'Alfama. Molt a prop la Seu, un grandios monestir des de la terrassa del qual es pot veure tot Lisboa. A l'Alfama s'hi pot pujar en tramvia per dos indrets: el carrer que passa per la catedral romànica i que és per on passen tots els turistes o pel carrer Rua Dos Cavaleiros que surt de la Plaça Martin Moniz. En aquesta part de Lisboa malviuen en cases derruïdes i carrers bruts nombrosos ciutadans de color procedents de les antigues colònies. La zona de la Baixa, amb la Plaça del Rossio, és la part més animada de la ciutat, per exemple el carrer Correiros que porta fins la Praça do Comercio, ara en obres, davant del port. De dia encara ens queda per visitar el Mosteiro dos Jerónimos i la Torre de Belem, tot passant pel pont 25 d'abril. Ah, i tastar un dels fabulosos *pastéis de nata*, pastissos de crema, que es mengen a la magnífica Lisboa!■

fem la maleta

El pont de ferro construït per Eiffel a Oporto, sobre el riu Duero. A sota, l'elevador de Santa Justa, que connecta l'Eixample de Lisboa amb el Bairro Alto.

atura't-hi un minut...

Lisboa de nit

Recomanem enfilar carrer amunt del teatre Nacional fins arribar al mirador que hi ha a la Rua São Pedro de Alcântara. Val molt la pena, de nit. Arribats allà es pot agafar el tramvia-funicular fins la Plaça dos Restauradores, la més gran i bonica de Lisboa tot i ser d'aspecte modern. Aquesta plaça està dedicada a tots els que s'aixecaren contra la dominació castellana de Felip IV al 1640, com els catalans amb la Revolta dels Segadors -però Portugal va aconseguir la independència, ja se sap, amb aquest procés-. De nit és molt bonic també passejar-se per l'entorn de l'Elevador de Santa Justa, igualment del francès Eiffel, entrant a les nombroses botigues i llibreries antigues que hi ha a la zona. ■

la fitxa

El tren i l'autobús de Barcelona a Vigo d'anada i tornada costa uns 120 euros. I cinc dies allotjament en pensions, uns 125 euros.

Joaquim Amargant escriu sobre viatges cada mes a 'Valors' / quimamargant@terra.es

Consulta tots els viatges a www.valors.org

set

avet

Campmany, 25-31. Mataró.
Telf. 93 790 59 02.
WWW.avet.es

**SABONS, DETERGENTS
I PRODUCTES DE NETEJA**

www.codina.es

**LES MARQUES DE QUALITAT
AL SEU SERVEI**

La tortuga viatgera

Text
Noe Bofarull

<http://noebofarull.blogspot.com>

Il·lustració
Javier Garcia

<http://jagaranda.wordpress.com>

hi havia una vegada...

M' agradaria explicar-vos un fet que em va passar força temps enrere, va ser un descobriment molt important per mi, i de fet tinc moltes ganes de tornar-lo a recordar mentre us ho explico.

Abans que res potser que em presenti, sinó semblarà que una desconeguda us expliqui una història. Doncs bé sóc una tortuga, tot i que tothom em coneix com la tortuga viatgera. De fet m'encanta tenir aquest renom, oi que sona bé? De ben segur que ara us estareu preguntant, que té de viatgera una tortuga si és l'animal més lent que hi ha. Resulta que en realitat les tortugues no som lentes, ens hi hem tornat. Abans caminàvem ben depressa, però vet aquí que un bon dia això va canviar.

Com us deia, potser que em segueixi presentant. Sóc la tortuga viatgera i sóc la tortuga de més edat, és a dir la més vella, la que ha viscut més i més. Ara no recordo si tinc 5.000 o 8.000 anys. Tan és, la qüestió és que tinc molts anys, i per cert, m'aguanto prou bé. D'arrugues no en tinc gaires, només unes dues-centes.

Puc dir que la meva generació de tortugues va ser la primera que va existir a la Terra, i de totes elles tan sols quedo jo. Al principi les tortugues caminàvem ràpid, com tots els altres animals, però teníem una peculiaritat, una cosa que ens feia especials. Les tortugues només caminàvem en línia recta. Ara una pota, ara l'altra i el cap sempre mirava endavant, no el movíem gens ni mica. No giràvem

mai, sempre caminàvem en línia recta. Cada dia, cada hora, cada minut, cada segon del dia ens el passàvem caminant, i com que no anàvem a poc a poc sinó ràpid, cada any fèiem una volta sencera a la terra. Cada any passàvem pels mateixos llocs i el paisatge era idèntic que l'any anterior. Però no hi donàvem importància ja que tan sols sabíem caminar en línia recta; i encara que sempre fos el mateix, el fet de caminar sens parar i completar cada any una volta a la terra ens feia felices.

Ai que n'èrem de beneïtes! Sort en vam tenir dels ocells. Com ja sabeu ells volen per l'aire i com que ho veuen tot ja feia anys que ens observaven. Veien que sempre caminàvem pel mateix lloc, sense desviar-nos. Preocupats per nosaltres, un dia un dels ocells va aterrar sobre la meva closca i em va dir:

-Ecolta, no esteu una mica avorrides de caminar sempre en la mateixa direcció?

-Què vol dir la mateixa direcció? -li vaig preguntar.

-Doncs això, que sempre aneu en línia recta! Perquè no proveu de girar, i de caminar en altres direccions i fer corbes?

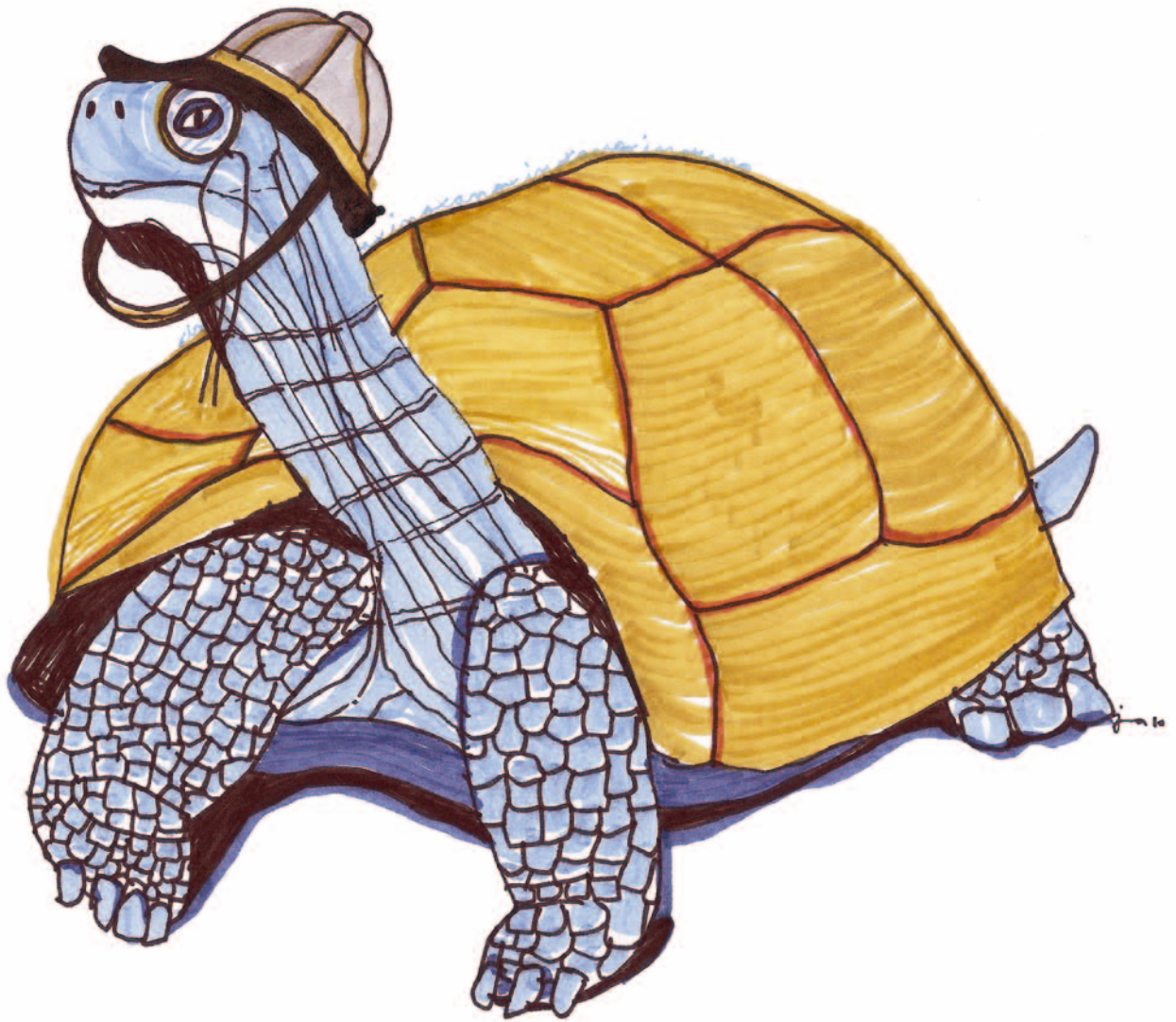
-Què dius? Girar? Corbes? Què és tot això?

Les altres tortugues i jo no sabíem pas de què ens parlava aquell ocell. Ell tot convençut ens va dir:

-Si apreneu a caminar d'altres maneres que no sigui en línia recta, descobrireu la resta del món. Us l'esteu perdent!

“Puc dir que la meva generació de tortugues va ser la primera que va existir a la Terra, i de totes elles tan sols quedo jo”

Aquell ocell ens va ensenyar a girar. Ens va explicar que havíem de torçar el cap i les potes i caminar cap a una altra direcció, i aleshores seguir caminant, i així mica en mica n'aniríem aprenent. Ai mare meva! Els primers dies van ser un desastre total. No coordinàvem gaire els nostres moviments. Unes quantes de nosaltres donàvem voltes sobre nosaltres mateixes, unes altres acabàvem marejades com una sopa, i unes altres es perdien i demanaven ajuda. Quin xou! Els primers dies van ser difícils, però mica en mica vam aprendre a caminar cap a totes direccions, dominàvem les corbes cap a la dreta i cap a l'esquerra a la perfecció. Quan els ocells, van considerar que ja en sabíem prou ens van anunciar que el que havíem de fer era conèixer món.

Quina va ser la sorpresa! Hi havia un nou món que no coneixíem. A mesura que caminàvem, vèiem uns paisatges preciosos, unes vistes impressionants, tot de coses que eren noves per als nostres ulls. Quantes coses que ens havíem

deixat perdre quan només caminàvem en línia recta. Tot allò que veíem ens deixava amb la boca ben oberta. Des d'aquell dia caminen molt a poc a poc per no perdre cap detall i contemplar el tot el món que ens envolta. No tenim pressa per caminar, sinó que passem observant-ho tot. Per això diuen que les tortugues som els animals més lents.

Fins aquí doncs, la meva història, per cert, us deixo que encara em queda molt de món per seguir descobrint!■

**Noe Bofarull és contacontes i il·lustradora
i ha publicat cinc llibres.
Aquest conte es publica per gentilesa
d'Enciclopèdia Catalana.**

BEI I VARIAT QUE MENJANT? SABIES QUE MENJANT?

Treu profit de la teva vida diària per fer salut.

Caminar a pas lleuger, ballar, anar en bici, pujar i baixar escales, menjar bé i variat... la teva vida diària t'ofereix un munt d'oportunitats. Treu-ne profit. És molt fàcil i ho agrairàs.

30 MINUTS D'ACTIVITAT + **5** FRUITES O VERDURES

Generalitat
de Catalunya

per
la salut

som-hi